Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 820 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1886 (Ն. Տ.) 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1886 12 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1304

40 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գանձեկան արժէք	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
» »	Եռամսեայ	» »	50
Գաւառաց » եւ օտարական Թղթատարով	տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ օտարական Թղթատարով	վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1886

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ

Նշանակելի է Խառն Ժողովոյ ուրբաթ աւուր նստին մէջ տրուած որոշումը, Ճանիկի Թեմին Տրապիզոնի Թեմին հետ միացման նկատմամբ։ Մեր Թեմերու ցիրուցան վիճակն ի վաղուց ուշադրութիւն կը հրաւիրէր Թեմերու վերակազմութեան պէտքին վրայ։ Շատ անգամ գրուած է այս նիւթի վրայ, և Թեմերու միացման առաջարկներ եղած են։ Կեդր. Վարչութիւնն ևս խնդիրն հիմնովին նկատելու համար Յանձնաժողով մը դրած է ժամանակաւ, որ, եթէ չենք սխալիր, նոր և ընդարձակեալ Թեմերու սահմանները գծելու չափ յառաջ գացած է։ Բայց օրըստօրէական ընթացիկ խնդիրներն են միշտ որ առաւելագոյն ուշադրութիւն կը գրաւեն Վարչութեան խորհրդոց մէջ, և հիմնական խնդիրք միշտ ետքի կը թողուին։ Դիպուա՛ծ մը պէտք է նոցա նկատառութիւնն հարկաւոր կացուցանելու համար, և դիպուածաւ մ'է, Ճանիկի Տրապիզոնի հետ միացման խնդրովն է, որ վերստին ուշադրութիւն կը դարձուի Առաջնորդութեանց վերակազմութեան պէտքին վրայ։

Ինչպէս յայտնի է, հիմա գաւառային Թեմերուն մէջ դասակարգութիւն մը չկայ։ Ամէն եկեղեցական կըրնայ յաւակնիլ Առաջնորդ լինելու ամէն Թեմի։ Կիլիկիոյ և Աղթամարի շրջանակաց հետ, Թեմերուն պաշտօնական թիւն է 65։ Ազգը չունի այնչափ թուով կարող եկեղեցականներ գաւառներ կառավարելու համար. ուստի, շատ մը Թեմեր ի հարկէ անկարողներու ձեռքը կը մնան։ Թեմերը, քանի որ այնչափ բաժանեալ, ի հարկէ փոքր են մեծաւ մասամբ, որով Ազգին ունեցած քանի մը ձեռնհաս եկեղեցականք, մինչեւ իսկ եթէ բարեհաճին գաւառային պաշտօն ստանձնել, չեն կրնար օգտակար պաշտօնավարութիւն մը ի հանդէս բերել ըստ կարի ընդարձակ ասպարէզի մը վրայ։ Տարօրինակ հակասութիւն մը գործելու վրայ ենք շարունակ։ Մէկ կողմէ կը գանգատինք թէ «եկեղեցական չունինք» գաւառներն հովուելու համար։ Միւս կողմէ, քիչ շատ բանիբուն և ձեռնհաս եկեղեցականաց կը յանձնենք Թեմեր որոց սահմանք, անիշխանութեան ժամանակներու մէջ, կամ ապակեդրոնացման չափազանցութեամբ, կրճատուած են յոյժ։ Կը գանգատինք գաւառային շատ մը խնդրոց ի դժուարութիւն բախելէն, և չենք խորհիր թէ, 65 Թեմերու համար ուրոյն Առաջնորդներ կարգել հարկադրուելով, կարելի չէ մէն մի գաւառի կառավարչին կամ կուսակալին քով գնել Տէրութեան լեզուին և օրէնքներէն հասկցող ճարպիկ եկեղեցականներ, և յայտնի է թէ գաւառային շատ մը դժուարութեանց բուն պատճառը ճշդիւ այդ կարգի եկեղեցականներու պակասութիւնն է։ Վերջապէս, քանզի դասակարգութիւն չկայ Առաջնորդութեանց մէջ, գաւառային փորձառութեան մասին ամենէն խակ եկեղեցականը կրնայ յաւակնիլ առաջնակարգ Թեմի մը Առաջնորդութեան, և եթէ քիչ մը աշխարհային գործունէութիւն ունի, կրնայ մինչեւ իսկ ձեռք բերել տեղացւոց մէկ մասին քուէները. մինչ, երբեմն վարչային շատ փափուկ պաշտօն, Առաջնորդութիւնն ալ պէտք է ունենար իւր աստիճաններ, և եկեղեցականներն, ստորին աստիճաններէ սկսելով, տակաւ բարձրանային առաջնակարգ Թեմերուն հովուութեան։

Այս անպատեհութեանց դարմանն ի վաղուց ցոյց տրուած է, թէ՛ ազգ. լրագրութեան մէջ և թէ՛ վարչական գրասենեակներու շուրջ, այդ մասին կարծիք յայտնելու ամենէն աւելի ձեռնհաս եկեղեցականաց և աշխարհականաց կողմէ։

Անկարելի բան մը չէ Թեմերն երեք կարգի բաժնել. արքեպիսկոպոսական, եպիսկոպոսական ու վարդապետական, և կանոն դնել որ գաւառային պաշտօն չվարած եկեղեցական մը յանկարծ առաջնակարգ Թեմի մը Առաջնորդ չկարենայ լինել, այլ ամեն եկեղեցական աստիճանաբար միայն վեր ելնէ առաջնորդական պաշտօնավարութեան մէջ։ Փոքր վիճակները կարելի է միացնել, և կուսակալանիստ քաղաքին մէջ բազմող Եպիսկոպոսի մը կամ Արքեպիսկոպոսի մը յանձնել։ Փոքր վիճակաց Առաջնորդք կրնան ազատիլ ամեն խնդրոց համար ի Պատրիարքարան դիմելու հարկէն, հաղորդակցելով միայն Արքեպիսկոպոս-Առաջնորդին հետ։ Պատրիարքարանն ալ գաւառաց ամեն մթին անկիւններու հետ ուղղակի յարաբերութիւն հաստատելու և տեղային ամեն աննշան խնդիր իւր ամեն մանրամասնութեամբք քննելու անպատեհութենէն կը զերծանի։ Ազգին սակաւաթիւ առաջնակարգ եկեղեցականք, կարեւոր Թեմերու վրայ պաշտօն ընդունելով, իրենց բնական փառասիրութեան համեմատ կարող կը լինին ընդարձակ ասպարէզի մը վրայ պատուաբեր գործունէութիւն ցուցնել։ Նորընծայ վարդապետներ որք կը թափառին Կ. Պոլսոյ փողոցներուն մէջ, կամ անգործ կեանք կը վարեն վանքերու խուցերը, բարձրաստիճան Առաջնորդի մը հովանւոյն տակ փոքր վիճակ մը կառավարել սկսելով, տակաւ փորձառութիւն և վարժութիւն կը ստանան գաւառային պաշտօններու, առանց ծանրապէս զգալի ընելու իրենց անփորձութեան յարակից անխուսափելի պատեհութիւններն։ Ուստի մեր Առաջնորդաց պաշտաման մէկ մասն ալ կէս մը քաղաքային է, այս նոր կարգադրութիւն լաւագոյնս կը պատշաճի ժամանակիս պէտքին, երբ ձեւուի՝ ըստ կարելւոյն՝ Տէրութեան նահանգային բաժանմանց ընդհանուր յատակագծին վրայ։ Այս կարգադրութիւն շատ օգտակար կըրնայ լինել, ո՛չ միայն անվարժ և խակ եկեղեցականներէն հետզհետէ կազմելով փորձառու Առաջնորդներ, այլ նաեւ յառաջդիմութեան ընդունակ Եպիսկոպոսներէն պատրաստելով լաւ Պատրիարքացուներ. զի սահմանափակ Թեմի մը մէջ պաշտօն վարող Եպիսկոպոս մը մինչեւ ո՞ր աստիճան կրնայ պատրաստուիլ Ազգին և Եկեղեցւոյն ծառայելու աւելի բարձր պաշտօններու մէջ։ Զի վերջապէս, յայտնի է թէ Ազգին Պատրիարքներն ու Կաթողիկոսներն Եպիսկոպոսներէն կ'ընտրուին, և Պատրիարքական ու Կաթողիկոսական Աթոռներուն շահը կը պահանջէ որ անոնց վրայ բազմելու հաւանականութիւն ունեցող եկեղեցականք, ըստ կարի ընդարձակ ասպարէզի մը վրայ գործելով, կանխաւ պատրաստուին ազգային ու եկեղեցային կառավարութեան բարձրագոյն և փափկագոյն պարտականութեանց։

Եւ զայս ամենայն կարելի է ընել առանց բնաւ դպչելու Սահմանադրութեան։ Այն ամեն գաւառք յորս Սահմանադրութիւն գործադրուած է արդէն ժողովոց կազմութեամբ, անխախտ պիտի պահեն իրենց Առաջնորդն իրենք ընտրելու իրաւունքը։ Բայց Կեդր. Վարչութիւնն ամեն իրաւունք ունի առաջնորդացու եկեղեցականաց ընդհանուր դասակարգութիւն մը պատրաստելու, այնպէս որ երկրորդ կարգի վիճակ մը երկրորդ կարգի առաջնորդացուներու մէջէն միայն ընտրէ զիւր Առաջնորդ։ Եւ քանզի շատ փոքր վիճակներու մէջ ընդհանրապէս սահմանադրական ժողովներ ալ չկան և չեն կրնար կենալ, յայտնի է թէ նոքա կրնան կառավարուիլ Առաջնորդ-Արքեպիսկոպոսին փոխանորդներով, ինչպէս այժմ Բղէ և Դերջան կը կառավարուին Կարնոյ Գեր. Առաջնորդին փոխանորդներով, առանց բնաւ դպչելու սահմանադրական տրամադրութեանց։ Եւ ո՞չ ապաքէն այս դասակարգական դրութեամբ շատ աւելի կ'ապահովի գաւառաց հոգեւոր հովուութեան գործը. զի մեծ ու փոքր ամեն վիճակ ինքնիրեն թողլով, կը տեսնենք ահա՛ թէ ո՛րչափ վիճակներ ո՛րչափ դիւրաւ և ո՛րչափ երկար ժամանակ կը մնան երեսի վրայ, քանի որ Կեդր. Վարչութեան ի հարկէ դժուար է ամեն մանր մունր վիճակի պէտքերն օրն օրին հոգալ առանց երկար բարակ քննութեանց։

Բայց աւելորդ է երկարաբանել այսչափ բացայայտ բարենորոգման մը պէտքին վրայ։ Մեր յաւակնութիւն չունինք այդ բարենորոգման ամեն մանրամասնութիւններն որոշելու։ Մեր նպատակ անոր սկզբունքին վրայ ուշադրութիւն հրաւիրել է միայն։ Եթէ Կեդր. Վարչութիւնը դիտաւորութիւն ունի քիչ շատ հիմնական խնդիրներով ալ զբաղելու, ահա՛ շատ հիմնական և միանգամայն գործնական բարենորոգում մը, զոր անյապաղ իրագործելու միջոցներուն վրայ պէտք է խորհիլ այլ եւս։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՒՍՏՐԻՈՅ

ՀԱՆԴԷՊ ՀՊԱՏԱԿ ԱԶԳՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴՈՑ

(«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀՌՈՄԱՅ ԹՂԹԱԿՑԷՆ.)

Պ. Կալլէնկա, երբեմն Թայմզի Թղթակից ի Կ. Պոլիս, և ժամանակէ մ'ի վեր Հռոմայ Թղթակից նոյն լրագրոյ, նշանաւոր իւր գրութեամբք Արեւելեան Խնդրոյն վերաբերեալ դէպքերու վրայ, Թայմզի վերջին թիւերէն միոյն մէջ (սեպտ. 27) հրատարակած է հետեւեալ թղթակցութիւնը, ուր շնչեկան ծանօթութեամբք, յորում ցոյց կուտայ թէ Աւստրիա-Հունգարիա իւր նըւաճած ցեղերն իւր լուծի հետ հաշտեցընելու նպատակաւ ընթացք մը չի բռներ։ Այս թղթակցութեան Պոսնա-Հէրսէկի վերաբերող մասերը կը պարունակեն շատ նոր և հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ։—

«Թայմզ իւր մէկ վերջին տեսութեամբ բացատրած էր թէ ի՛նչպէս Ռուսիա եւս քան զեւս կը զօրանայ եթէ նոր երկիրներ գրաւէ Պալքանեան Թերակղզւոյն մէջ, —զի գրաւելի երկիրք սլաւական են, — եւ Աւստրիա-Մաճառստան եւս քան զեւս կը տկարանայ եթէ նոր երկրակալութիւններ ընէ այն կողմեր, —զի Դանուբի հարաւակողման ժողովուրդք ո՛չ գերման ցեղ են, ո՛չ մաճառ։»

«Իրաց այժմեան վիճակին մէջ անժխտելի է այս։ Բայց հա՞րկ է միթէ որ միշտ այսպէս լինի։ Աւստրական Տէրութեան ընդարձակումը նոյն Տէրութեան համար տկարութեան պատճառ մ'է. զի Աւստրիա չի շատնար իշխելով իւր նուաճած ազգերուն վրայ. այլ ամեն ինչ Հապսպուրկեան աւանդական պատկերին վրայ ձեւելու գրգռիչ անքաղաքագիտական և ընդհանրապէս ապարդիւն քաղաքականութեան վրայ կը յամառի։ Նոյն աններող և ապուշ պաշտօնէութիւն կը ստանձնէ ամեն գրաւեալ երկրի վարչութիւնն, և զինուորականութիւնն, որում կը յանձնէ իւր անօրինութեանց գործադրումը, միշտ նոյն անգութ և անհաշտ բռնաւորութիւնն է, որ Մէթէրնիխի օրերէն ի վեր կանգուն մնացած է, և Աւստրիոյ անունը նողկալի ըրած է այժմեան Ազատականութեան։ Այդ դրութիւն, թէեւ արտաքսեալ է բուն Աւստրիոյ վարչութենէն, Տէրութեան ծայրերն բոլոր գաւառաց մէջ կը մնայ նոյն, և երբ Վիեննա տրամադիր կ'երեւի թողուլ զայն, Բէշթա նոյնը վեր կ'առնու գործադրելու համար։ Անկարելի կեդրոնացման մը մենամոլութիւնը կը խաղթիւրէ Աւստրիոյ ամեն մեծ ձեռնարկներն և ապարդիւն կը թողու զայնս, որով ամեն նոր գաւառ նոր բեռ մը կը լինի Տէրութեան։ Վիեննա ուզեց իրեն հետ միացնել զԲէշթա, և յեղափոխութիւն մը յառաջ բերաւ, Հունգարիա կ'ուզէ իրեն հետ միացնել զԽրուատիա, և յեղափոխութիւն մը յառաջ պիտի բերէ։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՉԵՌՆԱԿՈՐԱ

«Հա՞րկ է պատմութեան դիմել, ապացուցանելու համար թէ ի՛նչպէս Աւստրիոյ անունն համանիշ դարձած է բռնապետութեան։ Վերջերս Աւստրիոյ ազդեցութեան շրջանակին մէջ չի կար երկիր մ'ա՛յնչափ կարեւոր որչափ Չեռնակորա (Գարատաղ), և սակայն նմանը չի կար այն ապօրէն և անհաշտ եղանակին որով Աւստրիա վարուեցաւ Չեռնակորայի հետ։ Չեթինեէ ղրկուած աւստրացի գործակալք Իշխանին յայտնապէս թշնամի մարդիկ էին միշտ, և Աւստրիոյ քաղաքականութիւնն էր կորագլուխ պահել Չեռնակորացիները։ 1876 ի պատերազմին մէջ Աւստրիա իւր սահմանագլուխներ փակեց Չեռնակորացւոց դէմ, և 1858 ին, չկրնալով վառօդ բերել տալ Աւստրիոյ ճամբով, Չեռնակորացիք բոլորովին պիտի ընկճէին եթէ Ֆրանսա չմիջնորդէր Բ. Դըրան քով։ Վերջին պատերազմին մէջ, երբ չեռնակորեան բանակը կը մերձենար ի Մոստառ, Աւստրիոյ դեսպանը ծանոյց Իշխանին որ եթէ Մոստառ երթայ, աւստրիացի զօրքերն անոր պիտի վանեն զինք, և այսպէս Աւստրիա թող չտուաւ որ Չեռնակորացիք մտնէին Պիլէք, Քլոպուք և Դրիպինեէ, զորս իրեն վերապահած էր առանց ո՛և է հասկնալի իրաւանց։ Իսկ Սպիձձա, զոր Չեռնակորացիք յարձակմամբ առեր էին, Աւստրիոյ կողմէ գրաւուեցաւ քմահաճօրէն, մինչեւ իսկ Պերլինի Վեհաժողովէն առաջ, և Աւստրիա ամեն ազդեցութիւն ի գործ դրաւ որ Չեռնակորա, որ մեծ պէտք ունէր ծովու, նաւահանգիստ մը չունենար։ Նաեւ, մաճառ հրամատարաց խստութիւնն Հէրսէկցի ապստամբաց դէմ՝ գրեթէ անհաւատալի էր։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՊՈՍՆԱ-ՀԷՐՍԷԿ

«Պոսնա-Հէրսէկի նկատմամբ Աւստրիոյ քաղաքականութիւնը գրեթէ նոյն է զոր 40 տարի յառաջ ի կիր կ'առնուր Լոմպարտիոյ և Վենետկոյ նկատմամբ, — քաղաքականութիւն, որ Պոսնա-Հէրսէկի օրթոտոքս Քրիստոնեից փափաքել կուտայ վերադարձն օսմ. իշխանութեան։ Աւստրիա կաթոլիկ եկեղեցականութեան հետ խօսք մէկ ըրած է կաթոլիկութիւն յառաջ տանելու համար ի Պոսնա-Հէրսէկ։ Արդ, այս գաւառաց ժողովրդեան ստուար մեծամասնութիւնն, և ամենէն կորովի մասն, Օրթոտոքս Սլաւներն են, և Պալքանաց հարաւակողման Ցոյներն ալ օրթոտոքս են։ Ասոր ընդէ՛մ, քանի որ Աւստրիա տարածի այն կողմեր, առաւել վերաւորելի պիտի դառնայ, աւելի եւս պիտի տկարանայ։

«Վերջերս Բարիզի լրագիրք խօսած էին Պոսնա-Հէրսէկի մէջ աւստրացի պաշտօնատարաց կաթոլիկ քարոզչութեան վրայ։ Ես ինքս նամակներ ստացայ եմ նոյն եղելութիւնն ապացուցանող։ Ահա կը դնեմ քաղուած մը ուսեալ և յոյժ արժանահաւատ Դալմատացւոյ մը նամակէն, որ շարունակ յարաբերութեան մէջ է Պոսնա-Հէրսէկի հետ։

ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՊՈՍՆԱ-ՀԷՐՍԷՔԷՆ

«Երբ Աւստրիա գրաւեց զՊոսնա և զՀէրսէք, ղրկած պաշտօնեայներն էին Խրուատներ և Դալմատիացիներ, զորս կաթոլիկ վարդապետք յանձնարարած էին, համոզելով Վիեննայի կառավարութիւնը թէ Պոսնա-Հէրսէքի կաթոլիկները միայն կը բաղձան աւստրական գրաւման։ Այդ կաթոլիկ վարդապետք և իրենց արբանեակք ամեն տեսակ գրպարտութիւններ հնարեցին «յունադաւան հերձուածողներուն» դէմ, նա քան զեւս ի վեր հանելու համար կաթոլիկ բնակչաց հաւատարմութիւնն, և կառավարութեան թոյլտուութիւնն ստանալու համար կաթոլիկութեան ծաւալման ջանից։ Հաւատացուցին Վիեննայի կառավարութեան թէ Պոսնա-Հէրսէքի ապահով տէր կրնայ լինել միայն երբ կաթոլիկ կրօնք տիրող կրօն դառնայ հոն։ Ուստի, Ֆրանձ-Եօզէֆ Կայսեր կառավարութիւնն ազատ թողուց Պոսնա-Սէրայի Արքեպիսկոպոսն, զՎեր. Շտատլեր, ընել ինչ որ արժան դատէ՝ Օրթոտոքս Քրիստոնեայներն ու Մահմէտականներն ի կաթոլիկութիւն դարձնելու համար։ Պոսնա-Սէրայի օրթոտոքս Արքեպիսկոպոսը, Սավա Քօսանովիչ, և իրենց հօտ կրօնին այլ պաշտպանք բողոքեցին այս արարքներու դէմ. Խեղճ Արքեպիսկոպոս Սավա զոհ գնաց իւր եռանդեան. կառավարութիւնն հարկադրեց զնա հրաժարական մատուցանել հանգստեան թոշակ խոստանալով, զոր պահ դադրեցուց։ Ուրիշ օրթոտոքս եկեղեցականներ ալ խարազանի պատժով պատուհասեցան, զանազան պատրուակներով։ Ճարպիկ Ճիզուիթներու անօրինութեան ներքեւ կը հաստատուին կաթոլիկ եկեղեցիներ, կաթոլիկ վանքեր և կաթոլիկ գաղթականութիւնք այն գիւղերու մէջ որք ցայժմ Օրթոտոքսերու և Մահմէտականաց բնակավայրն եղած էին։ Հանրային շինութիւնք, շահուէտ աշխատութիւնք որ կառավարութենէն կախում ունենայ, կը յանձնուին այս կաթոլիկ գաղթականաց միայն, և Օրթոտոքսներուն կ'ըսուի. «Նայեցէ՛ք, պարոննե՛ր, ձեր սուտ «հաւատքին վրայ յամառելով, կը կորսնցնէք ո՛չ միայն ձեր հոգիները, այլ նաեւ «ձեր մարմիններ։ Հնազանդեցէ՛ք Հռոմէական Ս. Եկեղեցւոյն, որ միակ ճշմարիտ Եկեղեցին է, և պիտի փրկէք ձեր հոգիներ, վայելելով միանգամայն Թագաւորը «Կայսեր բարեհաճութիւնը։» Այս արարքներ անամօթաբար կ'ըլլեն Օրթոտոքսներուն ամենուրեք, և երբ մէկն համարձակի ընդդիմախօսել, ի դատ կը կոչուի, կը բանտարկուի, և կը պատժուի իբրեւ «խռովարար»։ Կ'ուզէ՞ք համոզուիլ որ չափազանցութիւն չէ ըսածս. խնդրեմ այսպիսի գործերէ հասկցող քանի մը բարեկամներ յանձնեցէք տեղւոյն վրայ քննութիւն մ'ընել գաղտնապէս, առանց իմացնելու իրենց դիտաւորութիւնն, և անոնք պիտի տեղեկագրեն ձեզ թէ ի՛նչպէս կաթոլիկ քրիստոնէութիւն կը հալածէ Օրթոտոքսներն, և ի՛նչպէս կը գործածէ ամենէն անպատիւ միջոցները՝ դարձի բերելու համար այս դժբախտ ժողովուրդ։ Ես ինքս ամեն օր աչօքս կը տեսնեմ ինչ որ ասա ի Դալմատիա յանուն կաթոլիկ կրօնի կ'ընեն Վիեննայի կառավարութեան շնորհները վայելող անձինք։ Պոսնա-Հէրսէքցիք կը զարհուրին աւստրիական վարչութեան խստութիւններէն, և չեն համարձակիր յայտնապէս գանգատիլ, գիշերով գետը չնետուելու համար։ Այդ եղանակաւ կորան՝ աւստրիական գրաւման սկիզբէն ի վեր՝ ոչ սակաւ Պոսնա-Հէրսէքցի հայրենասէրք, և յետոյ լուր տարածուեցաւ թէ գինով էին, և դիպուածաւ

—)(53)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՔՍԱՆ ՀԱԶԱՐ ՓԱՐՍԱԽ ԾՈՎԵՐՈՒՆ ՏԱԿ

ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ ԻԳ.

ԷԿՐԻ ՍՈՄՆԻՍ

Յունվար 15 ին տաւուօն էր. Նաւապետն, որուն հետ կը ճեմէի դարատափին վրայ, հարցուց ինձ թէ գիտէ՞ի ծովու ջուրերուն ներկայած այլ եւ այլ թանձրութիւնները։ Պատասխանեցի թէ չէի գիտեր եւ աւելցուցի թէ գիտութիւնը ճիշդ զննութիւններ չէր կրցած ընել այս նիւթոյ վրայ։

«Ես ըրած եմ, ըսաւ, եւ կրնամ հաստատել ճշդութիւնը։

—Լաւ, պատասխանեցի, բայց Նօթիլիւս զատ աշխարհ մ'է, եւ իւր գիտնոց գաղտնիքը չկրնար մինչեւ ցամաք երկիրն հասնիլ։

—Իրաւունք ունիք, պարո՛ն դասատու, ըսաւ ինձ յետ քանի մը վայրկեան լռութեան, զատ աշխարհ մ'է Նօթիլիւս, այնչափ անհաղորդ ցամաք երկրի հետ, որչափ այն մոլորակներն որք արեւուն շուրջը կ'ընկերակցին մեր երկրագնտոյն, եւ ոչ ոք պիտի գիտնայ երբեք Երեւակին կամ Լուսընթագին մէջի գիտնոց աշխատութիւնները։ Սակայն որովհետեւ դիպուածը մեր երկուքին կեանքն իրարու հետ կապեց, կրնամ զննութեանցս արդիւնքն հաղորդել ձեզ։

—Պատրաստ եմ լսել ձեզ, նաւապե՛տ։

—Գիտէք, պարո՛ն դասատու, թէ ծովու ջուրն առաւել թանձր է քան անուշ ջուր, բայց այդ թանձրութիւն միօրինակ չէ։ Արդարեւ, եթէ անուշ ջուրին թանձրութիւնը մէկ համարիմ, Ատլանտեանի ջրոց թանձրութիւնը մէկ քսան-ութ հազարորդ կը գտնեմ, Խաղաղականի ջրոց թանձրութիւնը մէկ քսան-վեց հազարորդ, եւ Միջերկրականի ջրոյ թանձրութիւնը մէկ երսուն հազարորդ․․․։

—Ա՛, մտածեցի, Միջերկրականի մէջ ալ կը շրջի։

—Յոնիական ծովու ջրոց թանձրութիւնը մէկ տասն-ութ հազարորդ եւ Ադրիականինը մէկ քսան-ինն հազարորդ։

Հասկցայ որ Նօթիլիւս չէր փախչէր Եւրոպիոյ յաճախած ծովերէն, եւ եզրակացուցի թէ զմեզ աւելի քաղաքակրթեալ ցամաք երկիրներու մօտերը պիտի տանէր, թերեւս քիչ ժամանակէն։ Մտածեցի թէ Նէտ Լանտ մեծ ուրախութեամբ պիտի իմանար զայս մանրամասնութիւն։

Քանի մ'օրեր շարունակեցին ամեն տեսակ զննութիւնք ջրոց աղիութեան աստիճաններուն վրայ, նոցա ելեկտրացման վրայ, գունաւորման վրայ, թափանցիկութեան վրայ, եւ այս ամեն պարագայից մէջ Նըմօ Նաւապետ այն աստիճան ուշիմութիւն ցոյց տուաւ, որում ինձ նկատմամբ ցոյց տուած սիրալիր քաղաքավարութիւնը միայն կրնար հաւասարիլ։ Յետոյ քանի մ'օր չտեսայ զայն, եւ նորէն իբր առանձնացեալ մնացի իւր նաւուն մէջ։

Յունվար 16 ին, Նօթիլիւս քնացած թըւեցաւ ծովուն երեսէն քանի մը մեթր վար։ Իւր ելեկտրական սարքուածք չէին գործեր, եւ իւր անշարժ պտուտակը թողեր էր զայն որ թափառէր ըստ հաճոյս հոսանաց։ Կ'ենթադրէի թէ մեքենային ուժգին շարժումներէն հարկ եղած ներքին նորոգութեամբք կ'զբաղէին նաւազք։

Յայնժամ ընկերքս եւ ես հետաքրքրաշարժ տեսարանի մը ներկայ գտնուեցանք։ Դահլիճին փեղկերը բացուած էին, եւ որով հետեւ Նօթիլիւսի լապտերը վառած չէր, տարտամ մթութիւն մը կը տիրէր ջուրերուն մէջ։ Մրրկալից եւ ամպամած երկինքն անբաւական լուսաւորութիւն մը միայն կուտար Ովկէանի առաջին խաւերուն։

Այս պայմանաց մէջ ծովուն վիճակը դիտելով, ամենէն խոշոր ձուկերն անկերպարան ստուերաց պէս կ'երեւէին ինձ։ Յանկարծ Նօթիլիւս պայծառ լուսոյ մէջ փոխադրեալ գտնուեցաւ։ Ի սկզբան կարծեցի թէ լապտերը վառեր էին եւ նորա ելեկտրական լոյսը ծաւալած էր հեղուկ կոյտին մէջ։ Բայց կը խաբուէի։ Արագ զննութենէ մ'վերջ հասկցայ սխալմունքս։

Նօթիլիւս կը ծփար փոսփորափայլ խաւի մը մէջ, որ այն մթութեան մէջ անխափան պայծառութիւն մը կ'ստանար, եւ զոր կ'արտադրէին միլիոնաւոր լուսափայլ ճճեակներ, որոց շողշողումը կ'աւելնար երբոր նաւուն մետաղեայ իրանին վրայ կը սահէին։ Յայնժամ փայլակներ կարձակուէին այն լուսազեղ միջանց մէջ, նման այն փայլատականց, զորս աճեղաբորբ հնոցի մը մէջ հալած կապարը կամ տաքցեալ մետաղաց կոյտք կ'արձակեն, այնպէս որ, հակադարձաբար, ծովուն լուսաւէտ մասերէն ոմանք ստուեր կը ձգէին այդ հրեղէն միջավայրին մէջ, ուստից ամեն ստուեր հալածական կը թուէր։ Այդ լուսաւորութիւն մեր սովորական լուսաւորման հանդարտ ճառագայթումը չէր. անսովոր ուժ մ'եւ շարժում կար մէջը։ Կենդանութիւն մը կ'ըզգացուէր այդ լուսոյ մէջ։

Արդարեւ անհաշուելի կուտակումն մ'էր ջրաճճիներու, կորեկաձեւ ցայգալուսերու, թափանցիկ սառուցի հատիկներու, որոցմէ մինչեւ քսան-հինգ հազար համրուած են երեսուն խորանարդ հարիւրորդամեթր ջուրի մէջ։ Եւ սոցա լոյսը կը կրկնապատկէր ծովամայրերու, ծովաստղերու, հարսեակներու, սորակեցներու եւ այլ փոսփորափայլ կենդանաբուսոց յատուկ լոյսերով։

Քանի մը ժամ Նօթիլիւս տատանեցաւ այդ պայծառ ալեաց մէջ, եւ մեր սքանչացումն եւս քան զեւս աւելցաւ տեսնելով ծովային յաղթանդամ կենդանիներն, որք սալամանդրներու նման կը խաղային անդ։ Կը տեսնէի այն անկէզ հուրին մէջ գեղեցիկ եւ արագընթաց ծովախոզեր, ծովերու անխոնջ հալիոններ, եւ երեք մեթր երկայնութեամբ թրաձուկեր, մրրկաց ուշիմ կարապետներ, որոց ահաւոր սուրը մերթ ընդ մերթ դահլիճին ապակեայ պատուհանին կը զարնուէր։ Յետոյ երեւցան աւելի մանր ձկունք, զանազան տեսակ բալիստաներ, ցատկող-սկոմբրոսներ, նաւոն-գայլեր, եւ այլ հարիւր տեսակ լողականք, որք երփներանգ կը շողշողեցնէին լուսաւէտ մթնոլորտն իրենց ճապուկ արշաւանօք։

Կախարդանք մ'եղաւ այս հիանալի տեսարան։ Թերեւս մթնոլորտական ինչ ինչ պայմանք կ'աւելցնէին այս երեւոյթին զօրութիւնը։ Թերեւս բուռն մրրիկ մը կը գոռար ծովուն երեսը։ Բայց քանի մը մեթր խորութեան տակ Նօթիլիւս չէր զգար նորա կատաղութիւնն, եւ խաղաղաբար կ'օրօրէր հանդարտ ջրոց մէջ։

Այսպէս կը շարունակէինք մեր ուղին՝ նորանոր հրաշալիք տեսնելով։ Գոնսէյլ կը դիտէր ու դասակարգէր իւր փափկամորթներն, իւր յօդաւորներն, իւր կակղամորթներն եւ իւր ձուկերն։ Օրերն արագաբար կ'անցնէին, եւ ոչ եւս կը համրէի։ Նէտ, իւր սովորութեան համեմատ կը ջանար այլափոխել նաւուն մէջի ուտելիքներն։ Իբրեւ ճշմարիտ խխունջք՝ վարժուած էինք մեր պատեանին, եւ կը հաստատեմ թէ դժուարին չէ կատարեալ խխունջ մը լինիլ։

Ուստի այս կեանք դիւրին եւ բնական կը թուէր մեզ, եւ ոչ եւս կ'երեւակայէինք թէ տարբեր կեանք մը կար ցամաք երկրագնդին երեսն. յանկարծ դէպք մ'եկաւ եւ մեր վիճակին տարօրինութիւնն յիշեցուց մեզ։

Յունվար 18 ին Նօթիլիւս երկայնութեան 105 եւ միջօրէական լայնութեան 15 աստիճանին տակ կը գտնուէր։ Օդն սպառնալից էր, ծովն յուզեալ եւ ալետանջ։ Հովն ուժգին կը փչէր արեւելքէն։ Ծանրաչափն, որ քանի մ'օրէ ի վեր վար կ'իջնէր, տարերաց մօտալուտ պայքար մը կը ծանուցանէր։

Դարատափին վրայ ելած էի այն պահուն, յորում երկրորդն իւր ժամային անկիւններուն չափերը կ'առնուր։ Կ'սպասէի ըստ սովորութեան, որպէս զի արտասանէր հանապազօրեայ խօսքը։ Բայց այն օրն ուրիշ անհասկանալի խօսք մը ըսաւ։ Գրեթէ իսկոյն երեւան ելաւ Նըմօ Նաւապետ, որուն աչերը դիտակով զինեալ՝ դէպի հորիզոնն ուղղուեցան։

Քանի մը վայրկեանի չափ Նաւապետն անշարժ կեցաւ՝ առանց իւր դիտակէն խախտելու։ Յետոյ վար առաւ դիտակն եւ տասնի չափ խօսք փոխանակեց իւր երկրորդին հետ։ Այս վերջինն յուզեալ կը թըւէր եւ ի զուր կը ջանար զսպել։ Նըմօ Նաւապետ, աւելի իւր անձին տէր, անզգած կը կենար։ Սակայն ինչ ինչ առարկութիւններ ընել թուեցաւ, որոց աներկիւղ վստահութեամբ կը պատասխանէր երկրորդը։ Գոնէ այնպէս հասկցայ իրենց խօսից ձեւէն ու շարժմանցէն։

Իսկ ես ուշադրութեամբ նայեր էի նոյն դիտած կողմն եւ բան մը չէի նշմարած։ Երկինք եւ ջուր իրարու հետ խառնուած էին ամենայստակ հորիզոնի մը գծին վրայ։

(Շարունակելի)

ջուրն ինկան ։ Լրագիրն յառաջագոյն ծանուցին այս կարգի դէպքեր ։

«Եւրոպա Աւստրիոյ յանձնեց բարեկարգութեան պահպանումը սերբական այս երկու թշուառ գաւառաց մէջ, և Աւստրիա հոն ղրկած է կաթոլիկ մոլեռանդութեան դիրտն և միջնադարեան անարեկութեան յոռեգոյն գործիքներն ։ Եւրոպա զարմանալու չէ եթէ օր մը Աւստրիոյ դէմ ապստամբութիւն մը ծագի Պոսնա-Հերսէքի մէջ, ցոյց տալու համար թէ օսմ. կառավարութիւնը շատ աւելի հանդուրժելի էր քան աւստրիականն, ի հաշիւ առնլով երկուցունց յառաջդիմականութեան աստիճանը ։ Թող ձեզ պէս անկողմնակալ անձինք յայց ելնեն ի Պոսնա-Հերսէք, և պիտի տեսնեն թէ ինչ պատճառներով հակաչրջում մը կը պատրաստուի Վիեննայի և Բեշդայի կառավարութեանց անտանելի լուծին դէմ ։ Ժողովուրդը կը հանդուրժէ և պիտի հանդուրժէ, բայց երբ դառնութեան վերջին կաթիլը յորդի բաժակը, վա՜յ հարստահարչին ։ Մի երթաք մեծ քաղաքներն, ուր զգուշական միջոցներ ձեռք կ'առնուին օտարազգեաց առջեւ, այլ գացէք օրթոտոքս և մահմետական գիւղերն, և հոն պիտի տեսնէք թէ ինչ տեսակ «բարեկարգութիւն» կը պահպանէ աւստրո-մաճառ կառավարութիւնը ։ Թերեւս Կեդրոնական Կառավարութիւնը չուզեր որ այսպէս լինի ։ Թերեւս կ'անգիտանայ իւր պաշտօնատարաց բրած նեղութիւն. Թերեւս անկեղծ և բարեսէր մարդիկ կը կարծէ ճիզուիտ վարդապետներն ու աբեղաները ։ Բայց ժողովուրդն իրական զրկանքներ կը կրէ և կը հառաչէ, և ժողովուրդն ի վերջոյ պիտի ապստամբի՛ անհանդուրժելի վիճակի մը դէմ ։»

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ԳԷՈՐԳԱՅ ՏՕՆՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն առ Ինքն ուղղեալ հրաւէրն ընդունած լինելով՝ շաբաթ երեկուն Սամաթիա գնաց և երէկ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց Ս. Գէորգայ հին եկեղեցւոյն մէջ, ըստ որում նորաշէն եկեղեցին տակաւին բոլորովին աւարտած և օծուած չէ ։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն ժողովն իւր ուրբաթ աւուր նստին մէջ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով ։

1. Գեր. Պատր. փոխանորդն, ըստ խորհրդակցութեան բժշկաց, խնդրած լինելով որ իւր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար քանի մ'ամսուան արձակուրդ շնորհուի իրեն, Ժողովն ընդունեց նորա խնդիրն և որոշեց որ ի բացակայութեան Գեր. փոխանորդին՝ գործերը վարելու համար տեղակալ վարդապետ մը կարգուի, և նորա ընտրութիւնն յանձնեց Ամեն. Սրբազան Նախագահ Հօր ։

2. Ժողովն ի քնին առաւ Տրապիզոնի Քաղ. Ժողովոյ ընտրութեան տեղեկագիրն, և օրինաւորութիւնն ըստուգելով՝ վաւերեց ։ Իսկ կրօն. ժողովոյ ընտրութեան տեղեկագիրն անբաւական գտնելով՝ որոշեց օրինաւոր տեղեկագիր պահանջել ։

3. Չարշամպայի Առաջնորդութեան խնդրոյն նկատմամբ Տրապիզոնի Գեր. Առաջնորդին կողմէ եկած տեղեկագրին վրայ, ժողովն որոշեց ըստ առաջնոյն Տրապիզոնի Առաջնորդութեան յանձնել Չարշամպայի ժողովրդեան հովուութիւնն, ըստ խնդրանաց նոյն իսկ Չարշամպայի Թեմականներուն, և որոշեց միանգամայն որ Տրապիզոնի Առաջնորդութեան կողմէ փոխանորդ մը յուղարկուի ի Չարշամպա՝ վիճակային գործերը վարելու համար ։

4. Բաբերդի առաջնորդարանի կողմէ խնդիր մատուցուած էր վիճակին քաղաքական իշխանութեան ներքեւ գտնուող Բաբերդի մէկ քանի գիւղերն, որք Տրապիզոնի առաջնորդութեան իրաւասութեան ենթարկուեր էին ժամանակաւ, միացնել Բաբերդի հետ. Ժողովն ընթեռնլով այս խնդրոյն վրայ Տրապիզոնի Առաջնորդին ուղղած յայտագիրը, Բաբերդի Առաջնորդարանի խնդիրը բանաւոր դատեց եւ միացուց նոյն գիւղերը Բաբերդի վիճակին Առաջնորդութեան հետ ։

5. Ժողովն ուշադրութեան առաւ Տիգրանակերտի առաջնորդութեան և նորա Թեմօրէից վիճակն և այս մասին Մշոյ և Տիգրանակերտի առաջնորդութենէն եկած գրութեանց վրայ Տիգրանակերտի կուսակալութեան ներքեւ գտնուող բոլոր Թեմերու հոգեւոր հովուութիւնն, որ այլեայլ վանօրէից յանձնուած էր ժամանակաւ, Տիգրանակերտի առաջնորդութեան յանձնեց ինչ ինչ կարգադրութեամբ, եւ որոշեց միանգամայն որ Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոս ըստ նախորդ տնօրինութեան փոփոխակի վարէ Մշոյ Ս. Կարապետի վանահայրութեան և Տիգրանակերտի առաջնորդութեան պաշտօնները ։

6. Ժողովն ընդունեց Գեր. Տ. Փիլիպպոս եպիսկոպոսի հրաժարականն Երզնկայի Առաջնորդական պաշտօնէն, և որոշեց նոր ընտրութեան հրահանգ ուղարկել ։

7. Սրբազան Նախագահը ժողովոյն ծանոյց իւր մասնաւոր տնօրինութիւններն, որք են.

Ա. Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց Տնօրէն Խորհրդոյ վաւերացումն ։

Բ. Պրուսայի կրօն. և Քաղ. Ժողովոց ընտրութեանց վաւերացումն ։

Ժողովն ընդունեց և որոշեց արձանագրել սոյն տնօրինութիւնները ։

ՀԱՆԴԷՍ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆԻ

Հայկական կրթարանի տարեկան մրցանակաբաշխութեան հանդէսը վայելուչ շքով կատարուեցաւ երէկ ի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ Օրթագիւղի, ի ներկայութեան եկեղեցական Ս. Հարց և ուրիշ տարիներէ աւելի խուռն և ընտիր բազմութեան երկսեռ ազգայնոց ։ Հանդիսին կը նախագահէր Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ. Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ իւր կողմէ ղրկած էր Այվատեան Արժ. Սահակ վարդապետն ։ Իսկ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն՝ յատկապէս հրաւիրեալ՝ հետեւեալ նամակն ուղղած էր վարժարանին հիմնադիր-Տնօրէն Յ. Գուրգէն էֆէնտիի ։

Կ. Պոլիս, 23 սեպտ.

Ձեր Ազնուութեան այսօրեայ թուականաւ գրութիւնն ստացանք ։ Փափաքելի էր մեզ Ձեր հրաւիրանաց համաձայն ներկայ գտնուիլ Կրթարանիդ մրցանակաբաշխութեան հանդիսին, սակայն հանդերձեալ լինելով յառաջիկայ կիւրակէ օր երթալ ի Սամաթիա և Ս. Գէորգայ եկեղեցւոյն տօնախմբութեանն առթիւ ոգեւորապէս մխիթարել ժողովուրդը, կը ցաւիմք որ կարելի չպիտի լինի մեզ Ձեր հրաւէրին պատասխանել անձամբ ։

Մաղթելով ի Տեառնէ արգասաւորել Ձեր ջանքերն, կը նուիրեմք թէ՛ Ձեզ, թէ՛ համայն աշխատասիրաց վարժարանիդ և թէ՛ ուսանող մանկտւոյն մեր հայրական օրհնութիւնն ։

Մնամ աղօթարար
Պ. Կ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Հանդէսը բացուեցաւ Վեհ. Սուլթանին ձօնեալ մաղթանքով մը որ երգըւեցաւ ուսանողաց կողմէ, առաջնորդութեամբ Խորասանճեան Աւետիս էֆէնտիի, յետ որոյ վարժարանին Հիմնադիր-Տնօրէն Յ. Գուրգէն էֆէնտի հանդիսականաց հաղորդելէ յետոյ Ս. Պատրիարք Հօր նամակն, ընդհանուր տեսութիւն մ'ըրաւ ազգային կրթական վիճակին վրայ ի հաստատութենէ Սահմանադրութեան մինչեւ ցայսօր, գովեստիւք խօսելով հայ իգական և արական ընկերութեանց ջանից եւ առ ազգն մատուցած ծառայութեանց վրայ և համակրանօք յիշելով Կեդրոնական Վարժարանի բացումն ։ Մասնաւորելով իւր խօսքը, Գուրգէն էֆէնտի պէտք եղած տեղեկութիւնները տուաւ Հայկական Կրթարանի թէ՛ նիւթական և թէ՛ կրթական վիճակին նկատմամբ և կարդաց անուանքն այն 28 ուսումնաւարտից որք ուսուցչական, բժշկական, առեւտրական և այլ արհեստներով կը պարապին այժմ, ոմանք ի Թուրքիա և ոմանք յԵւրոպա ։ Նորագոյն կարգադրութեան մը համաձայն, վարժարանին ուսմանց տարեկան շրջանը մարտ ամսոյն փակել որոշուած լինելով, Տնօրէն էֆէնտին յաւարտ իւր տեղեկագրոյն յայտնեց թէ ներկայ տարուան շրջանաւարտից վկայականաց բաշխումը պիտի կատարուի 1887 մարտ 15ին և այդ վկայականք վաւերացեալ պիտի լինին Մէարիֆի կողմէ ։

Յետոյ սկսաւ մրցանակաց բաշխումն՝ որ կ'ընդմիջուէր հայերէն ու փրանսերէն երգերով ։ Հինգ ուսանողք արտասանեցին հայերէն, թուրքերէն, փրանսերէն, անգլիարէն և յունարէն ընտիր հատուածներ. ամենէն աւելի ծափահարութեան արժանացաւ բարձրագոյն կարգի աշակերտներէն Պ. Աղեքսանդր Մ. Մալխազունի Թիլեպելեան որ յառաջադէմ հանդիսացած էր ամէն ուսմանց մէջ և քաջ առոգանութեամբ անգլիարէն հատուած մը արտասանեց ։

Մրցանակաց բաշխումէն յետոյ յաջորդաբար խօսք առին Գեր. Նար-պէյ Սրբազան, Ս. Փափազեան էֆէնտի և Ա. Սուրէնեան էֆէնտի որք խօսեցան կրթական նիւթերու վրայ ։

Հանդէսը փակուեցաւ օրհնութեամբ Գեր. Նախագահին և առ Վեհ. Սուլթանն ուղղեալ մաղթանօք ։

Երեկոյին, Գուրգէն էֆէնտի վարժարանի սրահին մէջ սեղան մը տուաւ երեսունի չափ հրաւիրելոց և Հայկական Կրթարանի նախկին և արդի ուսանողաց ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԵԿՆՈՒՄՆ

ՄԱՐՔԷՍԱՔ ԴԵՐ-ԾՈՎԱԿԱԼԻՆ

Մարքէսաք դեր-ծովակալին մեկնումն երէկուան համար որոշուած լինելով, Տրէյաէ փաշա, Արարողապետ Մունիր փաշա, Թիկնապահ Ահմէտ փաշա եւ Հագգը պէյ, երէկ ժամը 8 1/2 ին Պէշիքթաշի նաւամատոյցէն Թէրսանէի [illegible] շոգենաւակով Թարապիա գնացին եւ ուղղակի Փրանսական դեսպանատան պահակ [illegible] շոգենաւն ելան ուր կը գտնուէր դերծովակալը ։ Օսմանեան բարձրաստիճան պաշտօնատարք յանուն Վեհ. Սուլթանի ողջերթ մաղթեցին Փրանսացի ծովակալին որ շնորհակալիք յայտնեց Ն. Վեհափառութեան հիւրասիրութեանն եւ այն պատիւներու համար զորս ընծայած էր մայրաքաղաքս գտնուած միջոցին ։ Դեր-ծովակալը միանգամայն խնդրեց Մունիր փաշայէ իւր կողմէ յայտարարել Վեհ. Սուլթանին թէ այդ պատիւներն ու սիրալիր ընդունելութիւններն անջնջելի պիտի մնան իւր մտաց մէջ ։

Երկուստեք հրաժեշտի ողջոյններ փոխանակուելէ յետոյ, Տրէյաէ փաշա, Մունիր փաշա, Ահմէտ փաշա և Հագգը պէյ բաժնուեցան ծովակալէն և նոյն շոգենաւակով Պէշիքթաշ վերադարձան ։

Մարքէսաք դեր-ծովակալը՝ փրանսական դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմսէն եւս հրաժեշտ առնլէ յետոյ, իրիկուան ժամը 12 ին Թարապիայէն մեկնեցաւ [illegible] շոգենաւով որուն կ'ընկերանար դեսպանատան պահակ [illegible] շոգենաւն ։ Երկու շոգենաւք ժամը 1 ին Բոզ-Պուլէսիի առջեւ հասան ուր կայս. շոգենաւք և օսմանեան պահակ շոգենաւը պենկալեան գոյնզգոյն հուրեր վառեցին և [illegible] շարունակեց իւր ճամբան դէպ ի Մարմարա ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Հանրօգուտ շինութեանց Յանձնաժողովոյ անդամ անուանուեցաւ Սելանիկի նախորդ կուսակալ Հասան փաշա ։

Երզէրիի կառավարիչ անուանուեցաւ Գօնեայի նախկին դատական քննիչ Ահմէտ Թէֆիկ պէյ ։

Ատանայի Բէաքին գաւառակի Գայմագամ անուանուեցաւ Դէրջանի նախորդ Գայմագամ Մահմուտ Նէտիմ պէյ ։

Ռումէլի Պէյլէրպէյի աստիճան տրուեցաւ Մարաշի կառավարիչ Տեւֆ փաշայի ։

Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Թաղապետական Ա. շրջանակի հաշուակալ Մէհմէտ էֆէնտիի ։

Սանիյէ Միւթէմայիզ աստիճան՝ Օրտուի Գայմագամ Քեամիլ պէյի ։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Պէհաէտտին պէյի և նոյն պատուանշանի չորրորդ աստիճանը՝ սենեկապետ Միւհէտտին պէյի ։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի թիկնապահ Ալի փաշայի եղբօր Օսման փաշայի. երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Դատական նախարարութեան պաշտօնէից վիճակագրութեան դիւանի տնօրէն Մէլէք էֆէնտիի և Թաղապետութեան Ա. շրջանակի օգնական-տնօրէն Մէհմէտ Ալի պէյի ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ օսմանեան կայս. Պանքայի մասնաճիւղերու հաշուակալ Պ. Թրատի ։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պրուսայի վաճառականներէն Օննիկ էֆէնտիի և երբեմն մայրաքաղաքիս փրանսական թղթատարութեան տնօրէն եւ այժմ նոյն թղթատարութեան Մարսիլիոյ ճիւղին ընդհ. տնօրէն Պ. Լիւսիէն Լը Շըվալիէի ։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ դեղագործ Գրիգոր էֆէնտիի ։

ՉԷԽԷՆԻ ՓԱՇԱ

Ուրբաթ աւուր Սելամլըգի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Նիշանը Իմթիյազի արծաթ չքանշանը շնորհել Բերայի ջրանակրաց խմբին պետ, Չէխէնի փաշայի ։

Չէխէնի փաշա, որ ներկայ գտնուած էր Սելամլըգին, կայս. պալատ հրաւիրուելով պատուանշանն ընդունեց առաջին Սենեկապետ Օսման պէյի ձեռամբ ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ըստ մասնաւոր հեռագրաց, Քաուլպարս զօրավարը Պուլկարիոյ մէջ իւր կատարած պտոյտի միջոցին յարձակում մը կրեր է ։

Սոֆիայէն կը գրեն թէ անցեալ կիրակի աւուր Միդինկին առթիւ պատահած կռուոյն մէջ երկու հոգի սպանուեր են ռուսիկանաց ձեռամբ, Բրոքոֆ Իվանով եւ Ռուս Սվէդքոֆ անուն ։

Փիլիպպէէն եւս լուր կուտան թէ, թէպէտ պաշարման վիճակը վերցեր է ի Պուլկարիա, սակայն Արեւ. Ռումէլիի մէջ խստիւ ի գործ կը դրուի ։ Պուլկար իշխանութիւնը, զայս արդարացնելու համար, կ'առարկէ եղեր թէ յիշեալ գաւառն, իւր բացառիկ կացութեան պատճառաւ, չկրնար Իշխանապետութեան համանման դիրքի մը մէջ դրուիլ ։

Կառավարական կուսակցութիւնն, հակառակ պաշարման վիճակին, վերըստին սկսեր է հրատարակել [illegible] լրագիրն որոյ առաջին թիւը մէկ ծայրէն միւսը լի է թշնամանօք ընդդէմ Ռուսիոյ ։ [illegible] կը պնդէ թէ Աղեքսանդր իշխանը պէտք է միշտ նկատուի իբր իշխան Պուլկարիոյ ։

Խնամակալութեան արբանեակք եւս իրենց կողմէ արձակ համարձակ կը յայտարարեն եղեր որ եթէ Քաուլպարս զօրավարը Փիլիպէ հասնի, վիճակակից պիտի լինի Պ. Պուրմաֆի որոյ գլխուն եկած փորձանքները մոռցուած չեն անշուշտ ։

Կըսուի թէ Սոֆիայի անգլ. գործակատար Պ. Լասէլ Պուքրէշի դեսպան պիտի անուանուի ։

ԱՆԳԼ. ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Անգլիական դեսպան Սըր Էտ. Թօրնթըն շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով իւր հրաժեշտը մատոյց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Ներքին գործոց նախարար Մունիր փաշային, արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշայի և խորհրդական Տաւուտ էֆէնտիի ։ Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Արիֆի փաշա անձնական տկարութեան պատճառաւ բացակայ գտնուելուն, դեսպանն իւր այցետոմսը թողուց ։

Սըր Էտ. Թօրնթըն այսօր ընտանեօք կը մեկնի մայրաքաղաքէս [illegible] շոգենաւով ։

Բ. Դուռը տակաւին իւր հաւանութիւնն յայտնած չէ Սըր Ուիլիէմ Հուայդի Կ. Պոլսոյ դեսպան անուանման համար ։

Կը կարծուի թէ Սըր Ա. Սանտէրսընի Պուքրէշ ուղեւորելու նպատակն էր Սըր Ու. Հուայդի բացատրել Բ. Դրան հաւանութիւնը դժուարացնող արգելքներն որք, ըստ [illegible], հարթուած չեն տակաւին ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Շաբաթ օրը Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը գումարուեցաւ ի Բ. Դուռն և կառավարական Պիւտճէին հաւասարակշռութեան մասին պէտք եղած ելմտական կարեւոր միջոցներու վրայ խորհրդակցեցաւ ։

Սոյն յանձնաժողովը կը կազմէին Ներքին գործոց նախարար Մունիր փաշա, Դատական նախարար Ճէվտէթ փաշա, կայս. անձնական Գանձուն նախարար Յակոբ փաշա և Ելմտական նախարար Զիհնի էֆէնտի ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՐԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ

Հէվալէներու ընծայած օրէն կայս. զօրաբանակաց ուտեստ եւ այլն հայթայթող վարձակալներու դրամը շաբաթն անգամ մը կը վճարուէր Սպարապետութեան կողմէ ։ Արդ, կայս. կառավարութիւնը նկատելով որ թէ՛ այդ եղանակաւ վճարում ընելու մասին եւ թէ զինուորական արտասովոր ծախուց համար Ելմտական Նախարարութեան կողմէ Սպարապետութեան թողուած մէկ քանի նահանգներու տասանորդաց տուրքն, որ 15 միլիոն ղուրուշի չափ գումար մ'է, գանձելու մասին դժուարութիւնք կը ծագին յաճախ, որոշած է որ այսուհետեւ այդ գումարներ յանուն վաճառականաց տրուած հէվալէներով գանձուին որոշեալ գաւառներէն եւ վաճառականաց անուամբ տրուած այդ հէվալէներուն կցուի նաեւ տպագրեալ եւ կնքեալ [illegible] մը ։

Այս որոշում վաւերացուած է կայս. Իրատէով եւ ի մօտոյ գործադրութեան պիտի տրուի ։

Մախսուսէի վարչութիւնը զինուորաց փոխադրութեան առթիւ 5 միլիոն ղրշ.ի չափ գումար մը կը պահանջէր Սպարապետութեան գանձէն ։ Արդ, Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ այս գումարը հէվալէով պիտի վճարուի ։ Առայժմ միայն 4,500,000 ղրշ. պիտի տրուի Պոլսոյ քաղաքապետութեան հասոյթէն և Արշիփելագոսի կղզեաց, Հալէպի ու Մուսուլի տասանորդական տուրքերէն. իսկ մնացեալն ի մօտոյ Սպարապետութեան գանձը պիտի վճարէ Սելանիկի մաքսային տրոց հասոյթէն որ առաջնոյն պիտի թողուի ։

Առողջապահական Վարչութեան կողմէ Արիֆ պէյ և Գասըմ էֆէնտի շաբաթ օրը Ադրիանուպոլիս ուղեւորեցան ուստից Ճիսըր Մուսթաֆա Փաշա երթալով, Արեւ. Ռումէլիէ եկող ճամբորդաց վրայ բժշկական քննութիւն կատարելու համար շղթաներ պիտի հաստատեն սահմանագլխոյն վրայ ։

Կայս. հրամանաւ օսմ. հեռագրական թելերն երկարաձգուեցան մինչեւ Պըրճաալի գաւառակն որ ինչպէս կը յիշուի, սահմանագլխոյ գծմամբ ուղղակի կայս. կառավարութեան վարչութեանը թողուած է ։

Շաբաթ օրը Մէսաժըրիի [illegible] շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ փրանսական դեսպանուհին՝ Մոնդէպէլլօ կոմսուհին՝ ընկերակցութեամբ Պ. Լէոն Սէյի ։

Մեծանուն Ելմագէտը Թարապիա, Փրանսական դեսպանատանն հիւր եղած է ։

Թայմզի տէր Պ. Վոլթըրի որդի՝ Պ. Արթիւր Վոլթըր եւս մայրաքաղաքս հասաւ շաբաթ օրն և Բերա, [illegible] պանդոկն իջաւ ։

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ ։ Նոյն օրը պուլկարական գործակատարն եւս տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Սայիտ փաշայի հետ ։

Սելանիկէն կը գրեն Վիէննայի լրագրոյ մը.

Եւրոպական Թուրքիայէն և Ասիայէն նոր գրուած զինուորներ սաստ կը հասնին անընդհատ, Իւսկիւպի եւ Սելանիկի մէջ վերջերս հաստատեալ երկու զօրաբանակաց ծառայութեան մտնելու համար ։ Ասոնց հրամանատարութիւնն յանձնուած է Բէհճէթ փաշայի ։ Բէյլիփէք խմբովին կը հասնին եօթ շոգենաւներով որք զինուորական փոխադրութեանց յատկացուած են ։ Վերջերս Սելանիկ հասան ընդ ամենն 17 վաշտ զինուորք որք քաղաքին բարձանց վրայ կը բռնկին ։ Միւս կողմէ, երկու վաշտ հետեւակք և մէկ հեծելազունդ, որք յունական խնդրոյն ծագման միջոցին աստ եկած էին, Ալպ. Պոլիս դրկուեցան ։

Ժամանակէ մը հետէ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ Մակեդոնիոյ գիւղերու ամեն կողմն և խուժապարք իրենց տեղերէն չեն շարժիր ։ Կ'երեւի թէ դրամի պակասութիւնը կը նեղէ զիրենք ։

Մալթայի կառավարիչ Սըր Լինթըրն Սիմմընս, որ մէկ քանի օրէ ի վեր Պրուսա գացած էր, երէկ Կ. Պոլիս վերադարձաւ ։

Աւստրիական դեսպանատան առաջին թարգման Պառոն տը Գալ որ ժամանակէ մ'ի վեր ընտանեօք Վիէննա կը գտնուէր, այսօր Վառնայի շոգենաւով մայրաքաղաքս կը հասնի և Գօմաքի առջեւ տասնօրեայ քարանթինան աւարտելէ յետոյ ցամաք պիտի ելնէ ։

Եվգաֆի պաշտօնեաներէն Հիւսէին Հիւսնի էֆէնտի, որ նոյն նախարարութեան կողմէ քննչական պաշտօնով գաւառները ղրկուած էր, Փարսաքի մէջ իւր պաշտօնը կատարած լինելով, պէտք եղած տեղեկագիրն ուղղեր է ի Կ. Պոլիս և ինք Պրուսա ուղեւորեր է ։

Կը յիշուի թէ Պուլկարիայէ և Արեւ. Ռումէլիէ գաղթող խաղաղ բնակչութեան և այլ պիտոյից օգնելու համար հանգանակութեան տոմսեր հանելով արդիւնքը Վեհ. Սուլթանի բարձր նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովին ղրկել որոշուած էր ։ Արդ, Ներքին գործոց նախարարութիւնն ըստ այս որոշման, 1,300,000 ղրուշի տոմսակ ղրկած է Քաղաքապետութեան որ այդ տոմսերը Թաղապետական շրջանակներուն պիտի ղրկէ ստորագրելու համար ։

Կայսերական հրամանաւ ներքին գործոց նախարարութիւնն ընդհանուր շրջաբերական մ'ուղղելով բոլոր գաւառաց, ծանուցած է թէ հնդախտը Պուքրէշի կողմերն եւս տարածուած լինելով գաւառաց մէջ մաքրութեան և առողջապահական պայմանաց աւելի հոգ տանիլ պէտք է ։

Սպարապետի Դրան առողջապահական յանձնաժողովոյ որոշմամբ Իրլիքիանէի հիւանդանոցը փակուեցաւ և նորա պաշտօնէայք թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ՛ գաւառաց հիւանդանոցներու մէջ պաշտօններու պիտի կոչուին ։

Աւստրիական դեսպանուհի Տիկին Քալիչէ [illegible] կը տառապի ։

Նիքոմիդէն կը գրեն մեզ սեպտ. 20 թուականաւ.

Վերջերս տեղական իշխանութեան կողմէ յայտնի ջանքեր պակաս չեն լիներ Կիրասոնցի անուանի աւազակապետը ձերբակալելու համար, որ անտառները և գաղտնի վայրեր ապաստանած այլ եւս չհամարձակիր իւր չարատակութիւններն ի գործ դնելու, քանզի բաւական թուով ոստիկանք կը խուզարկեն չարաշուք աւազակաց հետքեր ։ Տրապիզոնի ոստիկանապետ Սիւլէյման պէյ եւս այս մասին մեծ փութաջանութիւն ցոյց կուտայ ։

Անցեալները աւազակք սպաննած էին Քիւմլէթի Ուզուն-Տէրէ բնուած տեղւոյն բնակիչներէն թուրք երիտասարդ մը, որ կանխաւ Միհանի թշնամիներէն գաղտ վարձուած լինելով զայն սպաննել փորձած է եղեր, բայց չէ յաջողած ։

Քէչալի [illegible] ու երեւելիները կառավարութեան կողմանէ ձեռք առնուած և ոմանք իսկ բանտարկուած են, որպէս զի խափանեն աւազակաց ապաստանած տեղերն, տակաւին ո՛ և է յայտնութիւն մը չէ եղած ։

Քաղաքիս նախկին ապահովութիւնը կիսով չափ վերահաստատուած է, յատուկ զինեալ ոստիկաններ կարգուած են հսկողութեան համար. այսու ամենայնիւ երկիւղը բոլորովին անհետացած չէ ։

ՊՈԼՍՈՅ ԿԱԶԱՐԱՆԸ

Ինչպէս յայտնի է, Կ. Պոլսոյ կազարանի շահագործման մենաշնորհն յանձնուելը վրայ է իտալական հպատակ Պ. Պօնտոնիի ։ Այդ կազարանն, որ Նէտի-Գուլէ կը գտնուի, հաստատուած է 1872ին, ձեռամբ Քաղաքապետութեան որ անոր շինութեան և 325 կառոցներու հաստատման համար 25,000 ոսկիէ աւելի գումար մը ծախսած է ։ Այդ թուականին Քաղաքապետութեան եկամուտները քիչ լինելով, գործարանը շինուեցաւ յոյժ աննպաստ պայմանաց մէջ ։ Անկէց ի վեր, գէշ աղէկ կը գործէ, դժուարաւ հայթայթելով կազի 325 կառոցներու բոլոր պիտոյքն որք մեծամեծ զոհողութեանց և տարեկան շուրջ 4,600 ոսկւոյ գումարի մը կը կարօտին ։ Այս վիճակ այն աստիճան ծանրանալու վրայ էր որ Պոլսոյ փողոցներու կազով լուսաւորութիւնը պիտի դադրէր, առ ի չգոյէ 15,000 ոսկւոյ որք անհրաժեշտ էին խողովակներու և այլ նորոգութեանց համար ։ Պոլսոյ կողմի կազարանին այս անյաջող ընթացքը քանի մը պատճառներու կը վերագրուի. Նախ որ հասարակութիւնն անիրաւ լաւ աչօք չդիտեր զայն. երկրորդ՝ Պոլսոյ ժողովրդեան խնայողական կացութիւնը բաղդատմամբ մայրաքաղաքիս միւս արուարձաններու բնակչաց. զբօսանաց վայրերու, որպէս են Թատրոնք, երգեցիկ սրճարանք, գինետունք, պարահանդէսներ. չգոյութիւնը. Ժողովրդեան ցոյց տուած դժկամակութիւնը Քաղաքապետութեան տուրք վճարելու մասին, ասոնցմէ զատ, դիտելի է որ, ո՛չ մէկ բարձրաստիճան անձի [illegible], ո՛չ մէկ անհատի տուն կամ հանրային հաստատութիւն փափագ չէ յայտնած իւր դրան առջեւ կազով լուսաւորելու. հետեւաբար, առանց մէկ գաղտնի եկամուտ ունենալու, հարկ էր տարեկան 4600 ոսկի ծախսել կազի 325 կառոցներու համար որք կը լուսաւորեն կամուրջէն մինչեւ Նէտի-Գուլէ գտնուած գլխաւոր փողոցները ։

Քաղաքապետութիւնն որոշած լինելով ազատիլ այս ծանր բեռէն, բանակցութեան մտած էր Եւրոպիոյ մէջ կազմեալ ընկերութեան մը հետ որ կազարանի շահագործման արտօնութիւնը կը խնդրէր ։ Յետ բանակցութեանց որք տեւեցին երկու տարի, ընդ մէջ Քաղաքապետութեան և Պ. Պօնտոնիի՝ ներկայացուցիչ յիշեալ ընկերութեան, համաձայնութիւն մը գոյացաւ և պայմանագիր մը ստորագրեցաւ երկուստեք ։ Այս պայմանագիր Պետական Խորհրդոյ օրէնսդրական ճիւղին կողմէ ընդունուելէ յետոյ, յանձնուած է նախարարաց խորհրդոյն որ զայն պիտի ուսումնասիրէ և Վեհ. Սուլթանի վաւերացման մատուցանէ ։ Կայսերական Ֆերմանի ելնելէն անմիջապէս յետոյ ընկերութիւնը պիտի կարենայ գործի ձեռնարկել ։ Ահաւասիկ այդ պայմանագրի գլխաւոր տրամադրութիւններն ։

Ընկերութիւնը պարտի, իբր երաշխաւորութիւն, որոշեալ գումար մը յանձնել Օսմ. կայս. Պանքային, որպէս զի եթէ պայմանագրի մէկ յօդուածը չգործադրէ, Քաղաքապետութիւնը վար դնէ այդ գումարն և շահագործման արտօնութիւնը ետ առնուի ։

Քաղաքապետութիւնը տարեկան 4000 ոսկի պիտի վճարէ ընկերութեան, իբր փոխասուց հատուցումն ։ Կազի կառոցներու թիւն, որ այժմ 325 է, մէկ տարուան մէջ պիտի բարձրացուի 1600ի և ապագային մէջ եւս պիտի աւելցուի, ամեն անգամ որ Քաղաքապետութիւնն այս ինչ փողոցի կամ տեղւոյ լուսաւորութեան պէտքը ցոյց տայ ։

Կազարանը բոլորովին կատարելագործեալ վիճակի մը մէջ դրուելու է, նոր աւազան մ'ալ շինուելով ։

Ընկերութիւնն իրաւունք պիտի ունենայ իւր գործարանին մօտ փուռեր բանալ, պայմանաւ որ անդ պատրաստուած հացն հրապարակի գնէն 10 փարա պակաս վաճառէ ։ Ընկերութիւնը կը յուսայ որ կազարանի կաթսաներու ջերմութիւնը փուռերուն մէջ արդիւնաւորելով, պիտի կարենայ մրցիլ հացի միւս փուռերուն հետ ։

«ԼԷՊԼԷՊԻՃԻ ՀՈՐՀՈՐ ԱՂԱ»

Օսմ. Թատերական խումբն, առաջնորդութեամբ Պ. Պ. Ա. Մաղաքեանի, երէկ ցերեկ Իւսկիւտարի Չիֆթէլիկի և երէկ գիշեր Բերայի Թաղապետական Թատրոնին մէջ մեծ յաջողութեամբ ներկայացուց ԼԷՊԼԷՊԻՃԻ ՀՈՐՀՈՐ ԱՂԱՆ ։ Իւսկիւտարի Թատրոնին մէջ բազմութիւնը մեծ էր, սակայն մանաւանդ ի Բերա, օթեակներն և սրահն ամբողջ լեցուած էին բարձր դասու ընտանիքներով և անձերով ։

Տիկին Սիրանոյշ, Տիկին Պինեմէճեան, Պ. Մնակեան և Պ. Փոլայճեան ընդհանուր ծափահարութեամբք ընդունուեցան իրենց դերերուն մէջ ։

ՏՕՔԹԷՕՐ Տ. ՊԱՊԱԵԱՆ

Որ իրեն մասնաճիւղ ընտրած էր մանկաբարձութիւն և կանանց ծննդական գործարանաց հիւանդութիւններն այս անգամ Փարիզի մէջ եւս բժշկական այս ճիւղին հետեւելով կատարելագործած է իւր արհեստը և այժմ վերադարձած լինելով կը գտնուի ամեն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ժամը 6 էն 8 կամուրջի դիմաց Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վիէննա, 8 հոկտ.

Ներկայացուցչաց ժողով. — Նախարարապետ Տաաֆֆէ կոմսն, Պ. տը Հիլպրէխի մէկ հարցման պատասխանելով, հերքեց զրոյցն թէ Աւստրիոյ եւ Գերմանիոյ յարաբերութիւնք խախտած են (ծափահարութիւններ) ։ Յարեց թէ առաջուան նման այդ յարաբերութիւնք հաստատուած են այն հիմանց վրայ որք քանիցս բացատրուած են Աւստրո-Հունգարիոյ Պատուիրակութեանց խորհրդին առջեւ եւ թէ բնաւ վախ չկայ որ Աւստրիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ կեցող փոխադարձ վստահութեան անձուկ յարաբերութիւնները թուլնան ։

ԶՕՐ. ՔԱՈՒԼՊԱՐՍԻ ՊՏՈՅՏԸ

Ռուսճուգ, 3 հոկտ.

Քաուլպարս զօրավարն, երեքշաբթի օր(°.) Շիշգովայէն մեկնեցաւ առագաստանաւով եւ այսօր միայն երեկոյեան ժամ 6ին աստ հասաւ, հովին հակառակութեան պատճառաւ։

Զօրավարն, որում կ'ընկերակցէին երեք անձինք, նաւամատոյցին վրայ ընդունուեցաւ Ռուսիոյ հիւպատոսէն. քարափին վրայ ոչ ոք կար, հաւանաբար օրը տարաժամած լինելուն պատճառաւ։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մատրիտ, 8 հոկտ.

Պ. Սակասդայի յանձնուեցաւ Նոր Նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնը։

Մատրիտ, 10 հոկտ.

Նախարարութիւնը վերակազմուեցաւ. նախարարապետն է Պ. Սակասդա եւ արտաքին գործոց նախարարը Պ. Մոռէ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐՆ ՀԻՒԱՆԴ

Պերլին, 10 հոկտ.

Զրոյց կը պտըտի թէ Վիլհէլմ կայսրը ծանրապէս հիւանդ է։

ԱՆԻՇԽԱՆԱԿԱՆՔ Ի ՎԻԷՆՆԱ

Վիէննա, 10 հոկտ.

Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց քսան անիշխանականաց խումբ մը որք կրակի պիտի տային Վիէննայի զանազան կողմերն, հոկտեմբեր 4ի գիշերն. յանցաւորք խոստովանեցան ամեն ինչ։

[illegible]

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 29 սեպտ.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

Լոնտոնի վրայ (պանքայի)	109 1/4
» » (վճարելի)	108 7/8
Բարիզի » (պանքայի)	23 12 1/2
» » (վճարելի)	23 20

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Պահանջ
Երէկ երեկոյ գոց. ([illegible]) Գ. կ.		15 16
Զօրաւոր գոցուելէն վերջ	»	15 16
Բերանի մէջ	»	— —
Առաւօտեան բացուելու	»	15 12
Բարձրագոյն գին	»	15 12
Նուազագոյն »	»	15 12
Կէս օրին		15 12

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		33 10
Այս առաւօտ		33 4
Կէս օր		33 4
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. [illegible]	22 20
» 1860) » 1863) » 1872)	B. »	14 30
» 1865) » 1869) » 1873)	C. »	15 12

ԻՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկ երեկոյ գոցուելու	84 10
Այս առաւօտ բացուելու Գ. կ.	84 10
Կէս օրին	84 10

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ Գ. կ.	[illegible]	3 9
Քրէտի Ժէնէրալ Գ. կ.	Օսմ. »	5 28
Պանք տը Գօնս.	» »	4 35
Օռ. Շանժ է Վալէօր	» »	3 15
Թրամուէյ	» »	280
Ռումելիի երկաթուղի	Ֆր.	34
Օպլիկասիօն տը Ռիժի	»	—
Բամպակի Ընկերութիւն	»	73

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 Ֆրանկնոց	»	87 38
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Բօլ Իմբերիալ	»	90 30
Մէճիտիէ	»	51 20
Ռուսական թղթադրամ	»	9 37
» արծաթ	»	88 25
Ֆիօրին	»	8 32
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 3
Բէշլիկ	»	102 30
Հինգնոց	»	102 20
[illegible]	»	97 20
Թալէր	»	15 15

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 9 Հոկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երկվ.

Անգլ. քօնսօլիտէ	101
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուելու	14
» » » գոցուելու	14
» » » Ա.	23 1/4
» » » Բ.	14 1/2
» » » Գ.	14
Օթօման 1871	74 3/4
Փոխառութիւն 1877	87 1/4
Պանք Օթօման	10 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	98 5/8
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	76
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	97 5/8
Տայրա Սանիէ	74 1/4
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	95 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 4%	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 9 Հոկտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 40
Օսմանեան երկաթուղի	16 70

Բարիզ, 9 Հոկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երկվ.

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	110 60
» » 3 %	82 90
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուելու	14 22 1/2
» » » գոցուելու	14 12 1/2
» » Սէրի Բ.	14 20
» » Գ.	14 10
Օսմանեան երկաթուղի	34 12 1/2
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	506 25
Գրէտի Լիօնէ	578 75
» Ֆօնսիէ	1417 50
Պանք Պարիզի	1262 50
Սուէզի ջրանցք	2072 50
Ռուսական 5% 1877ի	— —
Իտալական Ռանթ	101 45
Եգիպտական միացեալ	387 50
Սպանիական (արտաքին)	63 3/4
Բրիօրիթէ Թիւրք	351 25
% Հելլենական	300
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 32

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 9 Հոկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ	14 12 1/2
Եգիպտական	387 50

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊՐՈՒՍԱ

ՍԷՕԼԷՕԶ, 7 սեպտ.

Օգոստոսի 20ին՝ Դշ. օր, տեղւոյս վարժարանի երկսեռ աշակերտաց հարցաքննութիւններն սկսան Ս. Հախիմեան օրիորդաց վարժարանին մէջ, ի ներկայութեան երկու սեռէ խուռն բազմութեան մը՝ բաղկացեալ գիւղիս եւ շրջակայ գիւղերու բնակիչներէն ու երեւելիներէն. Հարցաքննութիւնք գրեթէ երեք օր տեւեցին։ Առաջին օրն աշակերտուհիները քննուեցան։ Այդ օրն իրենց ներկայութեամբը պատուած էին Պրուսայի Շահպէնտէր Վսեմ. Հաճի Լաթիֆ պէյը, Պրուսայի գլխաւոր երկրաչափ Վսեմ. Ապտ-իւլ-Րահման էֆէնտի եւ Կէմլէյիկի Գայմագամ Վսեմ. Օսման պէյ որ՝ իմանալով թէ վարժարանիս մանչ աշակերտներէ ոմանք Թուրքերէն ևս կ'ուսանին, փափաք յայտնեցին նոցա աշխատութիւններն աչքէ անցունել. ուստի առ պահ մի աշակերտուհիներու հարցաքննութիւններն ընդհատելով յիշեալ Թուրքերէնի դասը նայեցան։ Ապա Գայմագամ եւ Լաթիֆ պէյեր ուրոյն ուրոյն աշակերտները խրախուսելէ զկնի, Սէօլէօզի ժողովրդեան ուսումնասիրական ջանքերն ու փափաքները գովեցին, եւ միանգամայն հրաւէր կարդացին նոցա յառաջդիմել ի լոյս շնորհիւ օսմանեան բարեխնամ կառավարութեան։ Յիշեալ Վսեմ. պէյերուն պատասխանեց, Թուրքերէն լեզուաւ, տեղւոյս երիտասարդ մին, եւ ի դիմաց Սէօլէօզի բնակչաց ջերմ շնորհակալութիւն յայտնելով հանդերձ, աստուածոգուտ եւ Օգոստ. Կայսեր համար ևս երկար կեանք մաղթեց։ Ցաջորդ հինգշաբթի եւ ուրբաթ օրերն ալ [illegible] նախագահութեամբ փոխ-Առաջնորդ Վանքեան Արժ. Տ. Արիստակէս Ծ. վարդապետի մանչ աշակերտներն հարցաքննելով քննութիւնն աւարտեցաւ, ուր քննիչ Լուսինեան Արմէն էֆ. յառաջդիմական ասպարէզին մէջ անդուլ գործելու պէտքը բացատրեց ժողովրդին եւ ծանոյց նոցա միանգամայն թէ աշակերտներն եւ աշակերտուհիներն իրենց աւանդուած ուսումները բաւական լաւ ուսած էին։ Հետեւեալ կիրակի եկեղեցւոյ աւարտումէն յետոյ տեղի ունեցաւ պարգեւաբաշխութեան հանդէսը Ս. Առաջնորդի ներկայութեամբ եւ ի ներկայութեան Խոտաձեռն Արժ. Տ. Պօղոս եւ Վանքեան Արժ. Տ. Արիստակէս Ծ. վարդապետաց եւ խուռն բազմութեան ժողովրդեան։ Ս. Նախագահն իւր իսկ ձեռքով տուաւ աշակերտաց արժանեաց մրցանակներ, գրքեր եւ բարեխրատներ. Ցետ բաշխման մրցանակաց, երեք աշակերտք ճառախօսութիւններ կարդացին։

—Միեւնոյն կիրակի օր գիւղիս ուսեալ երիտասարդներէն Պ. Յովհաննէս Կէօզիւմեան, Պ. Տիգրան Խաչոյեան եւ Պ. Ստեփան Տէրէճեան, որոց առաջինն ու վերջինը վարժապետութիւն կ'ընէին հոս, քահանայ ձեռնադրեցան Տ. Խորէն, Տ. Արսէն եւ Տ. Վահան անուններով։ Ձեռնադրութեան արարողութիւնն ևս յոյժ փառաւոր կերպով կատարուեցաւ։ Գիւղիս եւ շրջակայ գիւղերէն գրեթէ 2000ի մօտ ժողովուրդ ներկայ էր թէ՝ շաբաթ երեկոյ կոչուած հսկումին եւ թէ՝ կիրակի առաւօտ ձեռնադրութեան։

—Տէր Սրբազանն յաջորդ երկուշաբթի ալ գիւղս մնալէ յետոյ, երեքշաբթի օր մեկնեցաւ աստի, եւ այս առթիւ եկեղեցւոյ բեմէն շատ մի ազդու յորդորական խրատներ եւ օրհնութիւններ տուաւ գիւղի բոլոր ժողովրդին որք եկեալ խառնեալ էին անդ, եւ որք ընկերացան նմա գիւղական երգեցիկ երկսեռ մանուկներու հետ ի միասին մինչ ցեզր գիւղիս։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 19 սեպտ.

Կը փութամ հետեւեալն հաղորդել ձեզ՝ թէեւ ուշ այլ մի քանի յոյն բարեկամներու խնդրանօք, ի հրատարակութիւն։

Նախորդ կիրակէ տեղի ունեցաւ քաղքիս յոյն հասարակութեան աղջկանց գինէքօթիկ ուսումնարանի բացման հանդէսը շքեղ կերպով։ Ներկայ էին յունաց Գեր. Առաջնորդը, բոլոր երեւելիները, ստուար բազմութիւն մը, ինչպէս եւ մեր Ս. Առաջնորդը Քաղ. ժողովոյ Մեծ. անդամներով։ Հանդէսն սկսաւ Սրբազան նախագահի, այն է յունաց Գեր. Առաջնորդի, որ նշանաւոր աստուածաբան մ'է եւ քաջ լեզուագէտ, օրհնութեամբ եւ բանախօսութեամբ, որոյ յաջորդեցին պերճախօս եւ ազդասէր յոյներու այլ եւ այլ ատենախօսութիւններ։ Ինչպէս որ բնական է, բոլոր բեմասացութեանց նիւթն էին դպրոցին նպատակն, յառաջդիմութիւնն եւ անոր շինութեան համառօտ պատմութիւնն, որով ոչ միայն Հոգաբարձութեան անդուլ ջանքերը վեր կը հանուէին, այլ եւ մասնաւորներու բրած նպաստներն եւ աջակցութիւնը կը գովէին։

Կրթական այս հաստատութիւնը նոր չէ, այլ քանի մը տարի առաջ հիմնուած, սակայն այս անգամ կը վերաբացուի, խիստ ընդարձակ եւ գեղեցիկ շինութիւններով, որոնք անհրաժեշտ կը նկատուին երբ աշակերտուհիներու թիւն հետզհետէ աճելով նախորդ շէնքն անբաւական կը գտնուի։ Բայց այս առթիւ ոչ միայն նախորդ շէնքին վրայ նոր եւ ընդարձակ մասեր կ'աւելցուին եւ նիւթական բարեփոխութիւններ կը լինին, այլ եւ դպրոցին ուսմանց ծրագիրն զգալապէս կ'ընդարձակուի եւ ուսուցչաց թիւը կ'աւելցուի, որ այժմ ընդ ամենը 24ի կը հասնի։ Ասոնց մէջ կը գտնուին երեք ֆրանսուհի՝ ֆրանսերէն եւ մեկ անգլուհի՝ անգլերէն լեզուներու ուսման համար եւ երկու ալ դաշնակի ուսուցչուհի, որոնց գլխաւորըն՝ Օր. Ֆիշէր՝ չզլանար իր ճարտարութեան եւ յաջողակութեան մի ճաշակը տալ նոյն օր հանդիսականներու։

Դպրոցին թէ արտաքին եւ թէ ներքին վիճակի մասին կատարուած այս ամեն կարեւոր եւ նշանակութեան արժանի փոփոխութիւններ եւ բարեկարգութիւններ անշուշտ կրկնակի մղում մը պիտի տան անոր իւր նպատակին հասնելու, եւ այս է՝ ազգային կրթութեան հետ օտար լեզուներ ուսուցանել յոյն օրիորդներու։ Մինչեւ այն օր, ուր այսպիսի կրթարանէ մը զուրկ էր տեղւոյս յոյն հասարակութիւնն, յոյն օրիորդներ մեծագոյն մասամբ օտար դպրոցներու կը կարօտէին օտար լեզուներ ուսանելու համար, բայց երբ հաստատուեցաւ այս հիմնարկութիւն շատ բնչեր մնացին անդ եւ շատ հաւանական է որ ասոնք եւս ներկայ բարեփոխութիւններէն հրապուրուելով եւ մինչեւ իսկ ստիպուելով՝ վերադառնան իրենց այս ազգային յարկի ներքեւ՝ ազգային կրթութենէ մը չզրկուելու համար։ Ցարդ կատարուած ամեն իրողութիւն եւ երեւոյթ մի միայն ուսումնարանին յաջողութիւնն եւ յառաջդիմութիւնը կը յայտնեն, եւ արդէն ալ յոյն հասարակութեան ողջամիտ եւ բարեկեցիկ դասին, որու նուէրներով միայն հիմնուած է կրթարանն, անոր ընծայած բարձր կարեւորութիւնն եւ մեծ նշանակութիւնն այս մասին անհերքելի ապացոյցներ կը կազմեն։

Տեղւոյս յունական թերթերէն մին՝ «Ամալթէա» յիշեալ հանդէսին երկարօրէն նկարագրութիւնն, եւ ինչ ինչ խորհրդածութիւններ ընելէ ետք կը յայտնէ որ Հայերն ևս, որոնք այսպիսի հիմնարկութենէ մը զուրկ ստիպուած են, ինչպէս երբեմն իրենք, իրենց զաւակներ ղրկել այն օտար դպրոցներ, որոնց նպատակն ինչպէս ի վաղուց ծանօթ է՝ կրօնափոխութիւնն է միայն, (թէեւ ըստ մեզ չափազանցութիւն է այսպիսի կարծիք մը, եւ այդպիսի նպատակ մը օտար դպրոցներու ընդհանուրին կարելի չէ վերագրել), պիտի նախանձորէն անշուշտ այս ուսումնարան եւ պիտի՛ յապաղին զանոնք անդ ղրկել ազատ կրթութիւն մը ստանալու համար, եւ ուր, կը յարէ, կրթուած Հայ մայրեր ու քոյրեր երկու քոյր ազգերն իրարու կապող սիրոյ անքակտելի յօդերն ապագային մէջ ևս քան ևս ամրապնդելու պիտի ծառայեն։

«Ամալթէա»ի Պատ. խմբագրութեան այս հրաւէրն եւ երկու քոյր ազգերու մէջ հաստատուած սիրոյ կապերն ա՛լ աւելի ամրապնդելու համար ցոյց տրուած եռանդն որքան ալ շատ ազնիւ զգացումներէ եւ հետեւաբար շատ մեծ շնորհակալութեան եւ գովութեան արժանի եղած լինին, դարձեալ չ'ենք կրնար ծածկել մեր ցաւը սա պարագային նկատմամբ թէ այն ինչ Յոյները, որոնց ազգային կացութիւնը թէ՛ նիւթական, թէ բարոյական, եւ թէ բնական մասնաւոր պատճառներով, Հայ ազգէն շատ աւելի կրնայ այլեւայլ վտանգներու դիմագրաւել, չ'են կրնար անտարբեր մնալ բրաց անպիսի վիճակի մը զոր յառաջ բերած են մեր շուրջ բացուած օտար դպրոցներ, մենք Հայերս, մանաւանդ մաս մը հեռատես Հայեր կը սիրենք աչք խփել օտարին մեր մէջ սփռած կրթութեան վտանգներուն վրայ եւ երբ կը տեսնենք թէ խումբ խումբ հայ պատանիներ, հայ օրիորդներ հոն կը դիմեն, փոխանակ այդպիսի հակազգային երեւոյթէ մը առաջըն առնելու, երբեմն զայն ուրանալու արիութիւնը կ'ունենանք, երբեմն մեր ազգ. դպրոցները գովելու կամ գովել տալու ճարտարամտութիւնն, եւ երբեմն ալ այդ ազգ. դպրոցներու մասին որեւիցէ դիտողութիւն կամ քննադատութիւն ընող ազգայիններ նախատելու, անպատուելու եւ անոնց ըրած յայտարարութիւններն հանդարտ խղճով հերքելու պարկեշտութիւնը։

ՁԱՆԱՁԱՆՔ

ՄԱՆԿԱՆՑ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Պէռնի (Զուիցերիա) եղեռնադատ ատեանին մէջ վերջերս տեղի ունեցեր է դէպք մը որ ընդհանուր ուշադրութիւն գրաւած է թէ՛ մեծանուն օրէնսագիտաց եւ թէ՛ գիտնոց կողմէ։

Տասներկու տարեկան տղայ մը, Գայեէ անուն, անտառ տարած էր իրեն տարեկից ընկեր մը եւ անդ սպաննելով զայն, յափշտակած էր վրան գտնուած 100 ֆրանքը։ Դեռատի մարդասպանը, խոստովանելով իւր ոճիրը, կը պնդէր թէ ի գործ դրած էր զայն թելադրութեամբ եւ օգնութեամբ իւր հօրուէն, Միգըռէ անուն անձ մը։ Իւր խօսքերն այնքան բացորոշ էին եւ Միգըռէի ուրացմունք այնքան տկար որ եղեռնադատ ատեանն այս վերջինս մշտնջենաւոր բանտարկութեան եւ դեռատի Գայեէն 12 տարւոյ խցարգելութեան դատապարտեց։

Արդ, նիստէն յետոյ, անակնկալ դէպք մը պատահեցաւ։

Ամբոխը մեկնած էր դատարանի սրահէն, երբ Գայեէ ըստ իւր մօտ գտնուող դատաւորաց թէ յայտնութիւններ ունէր ընելիք։ Եւ յանժամ հաստատեց թէ դատավարութեան միջովին բացարձակապէս սուտ խօսած էր՝ Միգըռէն դատապարտել տալու եւ այս կերպիւ պատժոյ թեթեւացում ստանալու միակ նպատակաւ։ Քանի որ, ըստ, բարձրագոյն պատժոյն դատապարտած են զինքն, այլ եւս հարկ չի մնար շարունակել իւր ստախօսութիւնն. հետեւաբար կը խոստովանէր թէ ինք միայն սպաննած էր իւր փոքրիկ ընկերն՝ կողոպտելու համար, եւ թէ ինք միայն դրամը քաշած տարած էր անտառին մէջ եւ ստակը պահած։

Այս անակնկալ յայտնութիւն խորին սրտայուզութիւն պատճառեց։ Դատաւորք դժուարաւ կը հաւատան թէ ինչպէս Գայեէ յափշտակած է զոհին ստակն եւ անտառին մէջ պահած. սակայն նշանակութեան արժանի է սա պարագայ թէ գլխաւոր ամբաստանեալը, Միգըռէ, միշտ յայտարարած է թէ ինք բան մը չէր գիտեր եւ թէ ոչ մէկ կերպիւ մասնակցած էր ոճրին։ Միշտ կը պատասխանէր. «Որովհետեւ ամեն ինչ գիտէք, դատեցէք։»

Գայեէ իւր այս յայտարարութիւններն հաստատած լինելով իւր պաշտպան-փաստաբանին, դատը պիտի վերաքննուի։

Ամեն պարագայի մէջ, անգամ մ'եւս պէտք է ուրախանալ թէ մահու պատիժը ջնջուած է ի Զուիցերիա, երբ ի նկատ առնուի թէ տասն երկու տարեկան տղու մը կեղծ վկայութիւնը կրնար գլխատել տալ անմեղ մը։

Այս առթիւ յիշենք թէ քանի մը տարի առաջ, եղեռնադատ ատենի մեծանուն նախագահ մը, համաձայնութեամբ հոգեբան բժշկաց հետ, կը հրատարակէր տետրակ մը յորում կը հաստատէր թէ դատական իշխանութիւնն երբեք չկրնար վստահիլ տղայոց վկայութեանց, եւ բազմաթիւ շահագրգիռ օրինակներով կ'ապացուցանէր թէ տղայէն աւելի ստախօս էակ չկայ։ Վերոյիշեալ դատը կը հաստատէ զայս դիտողութիւն։

ՀԱՅ ՄԸ Ի ՖԻԿԱՌՕ

Ֆիկառօի մնացի խմբագիրներէն մին, Պ. Ալպէռ Միյօ, արդէն ծանօթ մեր ընթերցողաց, Պուլանժէ զօրավարին զինուորական բարւոքումներն ուզելով ծաղրել, վերջերս հրատարակած է երգիծական նուրբ յօդուած մը յորում կ'ըսէ թէ զօրավարը վերջերս նոր գաղափար մ'ալ յղացած է, այն է 5 հազար ֆրանքի խնայողութիւն մ'ընել զօրանոցներու մէջ պահուած կատուներու սնունդեան վրայ։ Փոխանակ օրական ութ սանթիմի, այդ դժբաղդ չորքոտանիներն այլ եւս վեց սանթիմ պիտի ստանան։

Ֆիկառօի յաջորդ աւուր թերթին Զուարճալիքներուն մէջ կը կարդանք հետեւեալ հատուածը, վերոյիշեալ յօդուածէն ներշնչեալ.

Գործի մարդ մը, ինծէ Հայ, Թատրոնի տեսուչ կ'անուանի վերջերս եւ աչքէ անցունելով ամսական ծախքը, կը տեսնէ

«Թոք կատուներուն համար, 15 ֆրանք»։

—Այդ կատուներն ինչի՞ համար են, կը հարցնէ դռնապանին։

—Մուկերն ուտելու համար, որք՝ առանց կատուներուն՝ վարագոյրներն եւ զարդերը կ'ուտեն։

Հայը, քիչ մը մտածելէ յետոյ, կ'ըսէ.

—Եթէ կատուները մուկերն ուտեն, թոքի հարկ չկայ։ Եթէ կատուները մուկերը չուտեն, կատուի հարկ չկայ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Տանիմարքայի երեսփոխաններն հետաքրքրաշարժ տնօրինութիւն մ'ըրած են ծայրայեղ գինովներու մասին։ Նոր օրէնքը կը հրամայէ որ այսուհետեւ կէս-մեռել գինովները կառքով իրենց բնակարանը պիտի տարուին ծախուք այն գինեպանին որու քով պարպած են իրենց վերջին գաւաթնին. Այս կերպիւ թէ՛ ոստիկանութիւնը կ'ազատի տաղտկացուցիչ հարցաքննութիւններէ եւ թէ՛ գինովներուն ընտանիքներն՝ սպասման երկար ժամուց մտատանջութիւններէ։

—Պօդոնսի (Մ. Նահանգք) վաճառականի մը որդին, վերջերս [illegible] լճին մէջ լողացած միջոցին, սաստիկ խիթէ մը կը բռնուի եւ օգնութի՛ւն կը գոչէ։ Մօտը կը գտնուէր մակոյկ մը յորում երկու երիտասարդք եւ երկու օրիորդք պտոյտ մը կ'ընէին. երիտասարդները կ'ուզեն օգնութեան հասնիլ խեղդուողին, սակայն օրիորդները կը բողոքեն՝ որովհետեւ իրենց համեստութիւնը պիտի վիրաւորուէր ի տես մերկ մարդու մը իրենց մակոյկին մէջ։ Ուստի երիտասարդք ընդ փոյթ ցամաք կը հանեն իրենց ընկերուհիներն եւ կը վերադառնան արկածին տեղն. աւելորդ է ըսել թէ երիտասարդը խեղդուած էր։ Մամուլն ողջոյն քիչ մը չափազանց կը գտնէ երկու օրիորդներուն պարկեշտութիւնը։

—Գաղափար մը տալու համար երեսուն տարիէ ի վեր Անգլիոյ հողէն ելած հանքածխոյ անհուն քանակութեան վրայ, բաւ է ըսել թէ այդ քանակութիւն կը բաւէ շինելու մարդու մը բարձրութեամբ եւ հաւասար լայնութեամբ պատ մը որ աշխարհիս շուրջը բոլորէ, կամ 2. 85 մեդր տրամագծով հանքածխային սիւն մը չինելու՝ որուն գագաթը կ'անցնի... լուսինը։

—Պետերսպուրկի մէջ մեծ զարմացում պատճառած է սա դէպքը թէ արքունի պալատին պահապան զօրաց երիտասարդ տեղակալ մը, ամուսնացեալ, հմուտ եւ հարուստ, հրաժարական տուած իւր պաշտօնէն, վանական քահանայ ձեռնադրուեր է։

—Տիկին Մէլինա Ժիլլէա, գործաւորուհի ի Բարիզ, քառասնչորս տարեկան, վերջերս չորս մանչ ծներ է կէս ժամուան մէջ իրարու ետեւէ։ Քանի մը ժամ վերջ նորածինք մեռեր են։ Մայրը քաջառողջ է։

—Բինեբրոլի (Իտալիա) մէջ, պեղման մը միջոցին գտնուեր է մարդու մը դիակ որ բոլորովին անեղծ մնացած է, թէեւ 378 տարիէ ի վեր թաղուած էր, ինչպէս կ'երեւի արձանագրութենէն։

—Մարսիլիոյ գաղթականութեան տարեկան վիճակագրէն կ'երեւի թէ անցեալ տարի Մարսիլիա եկող ուղեւորաց 28ն Հայեր են։

—Պաշտօնական վիճակագիր մը կը ստանուի թէ Ալզաս-Լորէնի բնակչաց թիւն, որ 1880 դեկտեմբեր 1ին 1,566,670 էր, 1885 դեկտ. 1ին իջած է 1,563,145ի, այսինքն 3,525 հոգւոյ նուազում մը։ Այս նուազում կը վերագրուի գաղթականութեան։

—Ֆրանսայի Սենեամենիլ գիւղախմբին մէջ Բիէռ Մէնիէօ անուն տղայ մը 14 տարեկան, յոյժ զգածուելով իւր ծնողաց տգարացի յանդիմանութիւններէն ի մասին իւր ընթացքին, ինքզինքը կախեր է։

—Հաշւեուած է թէ Մ. Նահանգաց մէջ տարին [illegible] միլիոն կեղծ ակռայ կը շինուի, այսինքն մէկ անձի համար հինգ ակռայ, մէկ միլիոն տոլարի հասոյթ բերելով։ Ամերիկա է որ աշխարհիս ամեն մասանց կը մատակարարէ կեղծ ակռաներ։ Եթէ մարդկութիւնը գէշ կը մարսէ, յանցանքն Ամերիկայի չէ՝ որ կը հոգէ [illegible] ատամներուն վրայ։

—Սեպտ. 22ին Մոնբէլիէի Նաւիոնալ փողոցին մէջ կայծակն ինկեր է հացագործի մը տան վրայ. հացագործն իւր օգնականին հետ հաց շինելու կ'աշխատէր. Կայծակն անոնց մէջէն անցեր է առանց վնասելու եւ ապա բուխին մէջնեղը նետեր է քնացող շուն մը, որ գրեթէ ամբողջ օր մը թմրութեան մէջ մնալէ յետոյ, երկրորդ օրը բոլորովին առողջացեր է։

—Մասաչուսէդ նահանգի Սբրինկֆիլտ քաղաքին մէջ ակումբ մը հաստատուած է, որոյ անդամները գաւաթ մը օղի խմելէ առաջ եթէ չկարողանան ճշդիւ հնչել ակումբին անունն, տրբեալ նկատուելով պարտին դադրել խմելէ։ Ակումբին անունն է հետեւեալը, զոր կարդալն իսկ այնքան դժուար է, ո՛ւր մնաց արտասանելը.—Վիանէնչափդլինգքառդօֆիլըֆաննդէրըլչէնվըրին։

—Հաշւեուած է թէ Ֆրանսայի մէջ 128 ծերունիք կան, որոց տարիքն 100ն անցած է։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տախրէի ասկէրիյէ թէֆրիշաթ գօմիսիօնը իչիւն նիւմունէլերի մուճիպինճէ իմալ իթթիրիլէճէք օլան ըլըլամուր աղաճընտան վէ այագլարը կիւրկէնտէն վէ էօն վէ արգալարը թագօզլը թասլագ սանտալըանը պէհէր ատէտի օն տէօրթ պուչուք ղուրուշ, վէ այագլարը կիւրկէնտէն վէ արգասը վէ եանլարը ճէվիզտէն թասլագ գուրնա սանտալըանը պէհէր ատէտի օթուզ տէօրթ վէ ըլըլամուր աղաճընտան վէ այագլարը կիւրկէնտէն վէ էօն վէ արգալարը թագօզլը թասլագ գանապէնին պէհէր ատէտի եիրմի տօգուզ ղուրուշ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ եյլուլը բուլմենին նիհայէթինէ գատար գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, պունլարտան թէնզիլը ֆիյաթլա պիլ իմալ իթայա թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 Եյլուլ 1886

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ Թահնիյէ խարէսի հասըլաթընտան էմանը Օսմանլը լիրասը եիւզ ղուրուշա օլարագ նագտէն վէ բէշինճէն վիրիլուպ պատէհու գալըրմագ շարթը իլէ ֆիրուխթ օլունաճագ օլան եիւզ էլլի պին գըյէ գալըն քէբէկին պէհէր գըյէսի տօգուզ բարայա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, թըշրինը էվվէլը բուլմենին պիրինճի չարշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իշթիրայա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

27 Եյլուլ 1886

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պէգ Ֆապրիգասի հիւմայունը իչիւն պէհէր գըյէսի ճէտիտ եէտի ղուրուշա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ եյլուլը բուլմենին եիրմինճի ճումա իրթէսի կիւնիւնէ գատար միւնագասաը պիլ իճրա մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի մուգատտէմէ իլան օլունան եիրմի պին գըյէ ճէտիտ պիրինճի նէվ իզմիր բամուղընըն գարարը գաթիսի թըշրինի էվվէլին պիրինճի չարշէնպէհ կիւնիւնէ թէալլուգ խուլմուշ օլտուղունտան, թէնզիլը ֆիյաթլէ իթայա թալիպ օլանլարըն մէզգիւր կիւնէ գատար պէհէր կիւն վէ իքինճի բէնշշէնպէհ կիւնի տախի եիւզտէ պէշ թէնզիլինէ բաղլըպ պուլունանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 Եյլուլ 1886

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ խարէսինտէ պուլունան ֆապրիգալար իչիւն միւպայեա օլունաճագը էվվէլճէ իլան գըլընան եիւզ պին գանթարտան եիւզ եիրմի պին ճէտիտ գանթարա գատար Էրէյլի մատէն քէօմիւրիւնին չէրայիթը մուգարրէրէսի իլէ պէհէր գանթարը օն իւչ ղուրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իշպու եյլուլըն եիրմի եէտինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ եիրմի տօգուզընճը բազար իրթէսի կիւնիւ տախի թէգարրիւր իտէն ֆիյաթտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթայա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 Եյլուլ 1886

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թէֆրիշաթը ասկէրիյէ գօմիսիօնը իչիւն տօքսան սանթիմէթրօ իրթիֆաընտէ վէ եիւզլիւ էլլի էնտէ սանթիմէթրօ վէ գըրգ սանթիմէթրօ ումգընտէ էօնիւ գափագը իլէ պէրապէր իկիլամօր վէ իւզէրի տախի քէզալիք իկիլամօր աղաճընտան վէ եանլարը վէ արգասը Գալաս թահթասընտան մաքիւլէ վէ անախթար վէ թէֆէրրուաթը սայիրէսի իլէ ճէվիզ ճիլալը օլարագ պիր ատէտտէն իւչ եիւզ ատէտէ գատար իմալ իթթիրիլմէսի մուգարրէր օլան տօլապըն մաճֆուզ նիւմունէսի վէճհ իլէ պէհէր ատէտի գըրգ ղուրուշա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չէհրը հալը բուլմենին ղայէսինտէ գատար գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 Եյլուլ 1886

3—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ ի 31 Օգոստոս 1886

ՊԱՀԱՆՋՔ

	Ղուրուշ	
Բաժինք չվճարուած	550,000,000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	70,958,127	24
» ի մասնաճիւղս	56,336,729	10
Գանձելի փոխանակագիրք	840,706,851	8
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտականք»	78,153,720	6
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պարտականք»	146,001,740	31
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց եւ վաճառաց վրայ	153,193,859	25
Անշարժ եւ շարժական գոյք	11,489,991	6
Զանազանք	3,731,004	7
	1,910,272,023	37

ՊԱՐՏՔ

	Ղուրուշ	
Դրամագլուխ	1,100,000,000	
Պանքանոտք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս եւ ի մասնաճիւղս	48,140,400	
Վճարելի փոխանակագիրք	117,733,836	20
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»	»	
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պահանջողք»	511,665,827	21
Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	80,066,183	13
Պահեստք զանազանք	35,073,059	
Վճարելի շահաբաժինք	3,401,458	
Զանազանք	14,191,259	23
	1,910,272,023	37

Վաւերացեալ ճշգութիւնն ըստ տումարաց

Օգն. Տնօրէն
Ժ. ՖՈՆ ՀԱՍ

Ընդհ. Տնօրէն
Մ. ՖՈՍԹԷՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,591,956
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 1,718,462

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 2,993,181
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 828,858

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 11,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՄԱՐԻԹԱՅՄ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոյ և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1859 ԻՆ

244, Բերայի Մեծ փողոց, 244

Կալաթա-Սէրայի ոստիկանատան դէմ առ դէմ

Այս առաջնակարգ հաստատութիւնը վաղուց ծանօթ է մայրաքաղաքիս բժշկաց և հասարակութեան՝ իր դեղերուն լաւ պատրաստութեամբ և սրտագրութեանց ընտիր տեսակով։

Բաւ է սակայն նշանակել թէ Կեդրոնական դեղարանն՝ իւր համբաւը գիտութեանց յառաջդիմութեան մակարդակին հաւասար բռնելու համար՝ Եւրոպայէն կ'ստանայ ամէն նոր Ֆառմաքօփէ-Նիւթերն և դեղերն, որք արդար յաջողութիւն մը վաստկած և մայրաքաղաքիս Բժշկական Մարմնոյն հաւանութեան արժանացած են։

ԴԵՂԱՐԱՆԸ ԲԱՑ Է ԳԻՇԵՐՆԵՐՆ

ամէն ժամ և պաշտօնեայք միշտ պատրաստ են հասարակութեան տրամադրութեան ներքեւ դնելու իրենց գիտնքը, թէ՛ գիշերն և թէ՛ ցերեկն։

ՄԻՍԵՍ Ս. Ա. ԱԼԼԸՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶԻ ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, փերթն ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ույժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այս փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Կերևի չէ, և ամենեւին վնաս մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առ՝ ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԸՆԻ Համաշխարհական Մազի Նորոգիչը. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ-Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Կը գտնուի Ն. և Ժ. Գանզիւք եղբարց բրիտանական դեղարանն, Բերա, Մեծ փողոց. Էտմընտ Գարուանա, Անգլիական մթերանոց, Եւ.քաէք Գալոբբըմ. և Իգնատ Լազանտէլլա, 433, Բերա Մեծ փողոց։

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ

Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր 80,711,893·45 Փրանք։

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 շահ կ'ընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչև 41 ½ % շահ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 286 Փրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Փրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք)։ Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Փրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. ասկէ զատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85% շահուց՝ 298·30 Փրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Վեցամեայ վճարելի կրկին ապահովութեան բաժինն է տարին 116·19 Փրանք։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր Ներկայացուցիչ
ՄՈՐԻՍ ՊԵՐՔՉԻ

Դիմողութեանց համար դիմել առ Գործակատարն Պ. Լիօնէլ Պօնտի։

Գրասենեակք, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայերի, երկրորդ յարկ

Ընկերութեան սեղանաւորն է Ս. ԱՏԼԸՐ

ՁՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԷՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

DEUTSCHER Handels-Verein

ԳԵՐՄԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՊԵՐԼԻՆ

ՑԱՐԴԱՐՈՒՄՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ,

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ հանրօգուտ շինութեանց, նախարարութեանց, քաղաքային վարչութեանց համար ևն.

ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ երկաթուղեաց։

ՇՈԳԵՇԱՐԺ, ջրաշարժ և հողմաշարժ մեքենայք, ջրհանք ևն.

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ և ճարտարական մեքենայք։

ԳՈՐԾԻՔ ամէն տեսակ։

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ լուսաւորութիւն։

Գերմանական Առեւտրական Ընկերութեան ներկայացուցած հաստատութեանց ապրանաց մանրամասն ցանկերն և ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ իւր գործակատարներն ի Կ. Պոլիս.

ՀԻՒԿՕ և Ֆրիէտր ԼԱՒԴԸՐՋՈՒՆԿ
Ֆընտըքլեան խան, 15 և 16, Կ. Պոլիս

ԱՅԵՐԻ ՍԱՐՍԱՓԱՐԻԼԼԱՆ

Արեան անմաքրութիւնը յառաջ կը բերէ կազմութեան մէջ ուժի և առոյգ վիճակի նուազումն, որ կը պատճառէ խոյլ և բազմատեսակ խուլական հիւանդութիւնք, մորթի փշտուկք, չորաւոյց պալարներ, ուռոյցք, վէրք, գոնջութիւն, օձիկ, ոսկորի հիւանդութիւնք, հողմախտ (եէլ) և ջղացաւ։

Արեան մէջ խոյլի հակամիտութիւնը ընդհանրապէս ուրիշ շատ հիւանդութիւններ ալ կը պատճառէ, ինչպէս ստամոքսի, երիկամանց և լեարդի տկարութիւնք, գալուկ, անմարսողութիւն, թանչք, մելամաղձոտութիւն, սրտի հիւանդութիւնք, ընդհանուր անզօրութիւն և շատ անգամ թոքային ախտք։

Աչաց և ականջի վէրք և այլ նման հիւանդութիւնք ընդհանրապէս խոյլային տրամադրութեան հետեւանքն են։

Կանացի տկարութիւնք ընդհանրապէս ապացոյց են թէ կազմութեանը մէջ հիւանդոտ վիճակ մը և խոյլային տրամադրութիւն կայ։ Նաեւ գաղիական ախտն արեան թունաւորման ամենէն սոսկալի տեսակն է և ամենէն վտանգաւոր աղբիւր խոյլային հիւանդութեանց ծագում տալու։

Որդ՝ արեան ամէն տեսակ անկարգութեանց և խոյլային հիւանդութեանց համար Այէրի գտեալ Սարսափարիլլայի բաղադրութիւնը գիտցուած դարմաններուն մէջ ամէնէն զօրեղն և լաւագոյն դեղն է, ինչպէս բազմաթիւ փորձերով հաստատուած է։

Կը ծախուի դեղավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Ղալաթիա Բէրլէմէզ բազար Եէնի ճամիի դրան կից Ս. Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ծովային, գետային և ցամաքային ապահովութեան

Մէհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Ստորագրեալք, ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ, պատիւ ունին ծանուցանել իւր յաճախորդաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած են Մանհայմի ՌԷԱՍԻՒՌԱՆՍ ՄԱՐԻԹԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատապէս կապուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը

	Փր. 15,000,000
Դրամագլխ. շրջաբերութեան հանուած	7,500,000
Պահեստի դրամագլուխ	775,000
Պահեստ ստանձնեալ վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար	1,750,000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռէասիւրանս Մարիթիմ Ընկերութիւնն ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղիով ևն ներածեալ կամ արտածեալ ապրանաց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնը նաև մասնակից է «ԱՐԺԷՔԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ»

Union pour l'Assurance de Valeurs

և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 Փրանքի

դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամէն տեսակ արժէք, որ՝ մէջբերումն, կտրոն, ադամանդ, գոհարեղէն ևն, որք կը ղրկուին թղթատարութեան և սուրհանդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն ստորագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Ընկերութեան Վարչական խորհրդոյ անդամք են.

Թ. Էրքհօրտ, նախագահ Վարիքի հանրական Պանքային
Ֆ. Էնկէլհօրն, Նախագահ
Շ. Ֆանր, տնօրէն Վարիքի հաեն. Պանք
Ս. Հորդոժէնօխ, Հիւպատոս Հոլանտայի.
Տր. Ֆ. Հէկոդ, տնօրէն հաեն Գրուի Պանք.
Շարլ Բայս, Հիւպատոս
Ֆ. Սիրրիս, երեսփ. Գերմ. դեր-Նախագահ.
Տր. Ք. Շդայնըր, Նախագահ Վիրթէմպերկի Ֆերայնս Պանքային

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և գներն յոյժ չափաւոր։

Գործակալ-Ենթագործակալ. Հ. Օպէօ, փորձագէտ Վէրիդասի ծովային գործոց գրասենեակին, Սարոլճը խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր Գործակատարք
Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարսալա	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Դէկրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիլէօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օգօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիգօ	2,800
Էրաթօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Տրագօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3.500
Կալիլէօ	5,500	Սալէռնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սաբֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտնօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրգ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւօ	2,300	Քսանդօ	3,600
Քէլօ	2,000	Նէտօ	1600
Քօլֆօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Ռինալտօ շոգենաւը, նաւապետ Նիւմէն, ամսոյս 2 ին պիտի մեկնի Հըլէն Կ. Պոլիս գալու համար։

Գայրօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյգ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 22 ին պիտի մեկնի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւնք կ'ընծայուին

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.

Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէբթիս	3000
Սէսոսդրիս	3250	Բերա	3000
Թիպս	3250	Լոտիւս	800
Մակեդոնիա	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սէթի	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՌԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց,
Ռիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետ
Այա Սոֆիա	3,000	Պլէք
Արարատ	2,500	Ռոճըրս
Արքատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ուիլսըն
Մասէտոնիա	,500	Մարշ
Ռումելիա	2,800	Ֆօթըրգիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալք

ՍԻՆԿԵՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԸՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

ԽԵՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԵՑԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԷՅԼԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պօթումի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պօթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնիէի որ Հոկտեմբեր 9ին Մարսիլիայէն և Հոկտեմբեր 16ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատոլ որ պիտի մեկնի Հոկտեմբեր 18ին։

[illegible]

Նաւուղեի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ԲՐՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
514 Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ուր ամէն երկու շաբաթ կը բանին Լիվըրբուլի և Միջերկրականի մէջ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսդոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամէն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի ևն ևն համար։

Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամէն շոգենաւու մէջ կայ կին գործաւոր մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Ռուսիա շոգենաւը, նաւապետ Մաք Նէյ, Լիվըրբուլէն ասս հասաւ և Հոկտեմբեր 13ին Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճամբով։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԻ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալի
511 փոստա խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլի և Արեւելեան մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապիան	3700	Իլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսդրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէգիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիպոն	800
Տուրրոյ	700	Օբորթոյ	700
Էճիպշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆազեան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Այժմեան շոգենաւը ամսոյս 13 ին Լիվրբուլէն ասս կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատերք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Ֆարֆըր Եղբարք
Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վաչման և ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլէրի.
Շիրա, Ռ. Մ. Մավրօկօրտադօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ռէֆտոյ և ընկ.
512

ՏԱՍՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏԱՄՊԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սենեկաց եւ զգեստուց համար

Ա. ՄԻՆԱՏՃԵԱՆ

Ի Սքիւտար (Դոլմաթա)

Կեդրոնատեղի ի Կալաթա, Մում-Հանէ Լոյտ խան, 2։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԵՐԿԱՆԱԹԱՐ առաջին կարգի և զուտ պողպատէ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՒԻԼ նշանը։

Կաշիէ ՓՈԿԵՐ ամէն մեծութեամբ, մեքենայներու համար։

ՈՒԵՏԻՆԻ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼՔ երկաթէ և արոյրէ։

ՄԱՄՈՒԼՔ ընդօրինակութեան։

Զանազան տեսակ **ԴԱՐԲՆԵԱԼ** առարկայք։

Անգլիական **ԹԱՆԱՔ** տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալ
ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ
Գէօրգ պէյ խան, Եւ.քաէք Գալոբբըմ
Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի
ՄԻԼՆԸՐԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԱՑ
Որոնք ջերմին կը դիմադրեն կրակի և խորտակման

Գնողաց համոզման համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին վկայագրեր Անգղիոյ մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Անգլիոյ հռչակաւոր գործարանին
ՃՕՆ ՆՕՌՔԻԼ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
ԱԾԵԼԻՔ, ՄԿՐԱՏՔ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ
Նոյն վաճառատան

ԲԵՆԴՐՈԼԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ
Նոր կատարելագործութեամբ շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարութեամբ կ'ընդունի ամէն տեսակ ապրանքներ ապսպրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 44	7 12	7 45	8 9	8 40	9 10	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 30	2 1	2 54	3 41	4 9	4 42	5 11	5 39	5 55	6 37	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 24	6 53	7 22	7 55	8 18	8 49	9 19	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 39	2 10	3 3	3 50	4 18	4 51	5 20	5 48	6 4	6 46	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 28	6 57	7 26	...	...	8 53	9 23	...	10 33	11 1	11 35	12 3	1 43	2 14	3 7	3 54	4 22	4 55	5 24	5 52	...	6 50	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 34	7 3	7 32	...	...	8 59	9 29	...	10 39	11 7	11 41	12 9	1 49	2 20	3 13	4 ...	4 28	5 1	5 30	5 58	...	6 56	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 7	7 38	8 5	8 26	9 4	9 32	10 1	10 43	11 10	11 45	12 12	1 52	2 24	3 17	4 4	4 31	5 6	5 33	6 1	6 13	7 1	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 19	7 50	8 19	...	9 16	...	...	10 55	...	11 58	...	...	2 36	3 28	4 16	...	5 18	...	...	6 25	7 12	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 28	7 59	8 31	...	9 25	...	...	11 4	...	12 8	...	...	2 45	...	4 25	...	5 27	...	...	6 35	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	8 40	...	...	...	...	...	...	12 16	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1				
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 52	...	...	...	...	...	...	...	...	6 25	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 44	...	7 41	...	8 40	...	9 39	...	...	11 21	...	2 1	...	2 54	...	...	4 42	...	5 50	...	6 36	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 25	6 54	7 27	7 51	...	8 50	...	9 49	...	...	11 31	...	2 11	...	3 4	3 51	...	4 52	...	6 ...	...	6 49	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 6	7 39	8 3	8 34	9 4	9 38	10 1	10 14	11 16	11 44	1 24	2 23	2 48	3 16	4 3	4 36	5 5	5 38	6 12	6 31	7 3	...	...	...	...
Սամաթիա	6 42	7 10	7 43	8 7	8 38	9 8	9 42	...	10 18	11 20	11 48	1 28	2 27	2 52	3 20	4 7	4 40	5 9	...	6 16	6 35	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 48	7 16	7 49	8 13	8 44	9 14	9 48	...	10 24	11 26	11 54	1 34	2 33	2 58	3 26	4 13	4 46	5 15	...	6 22	6 41	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 52	7 20	7 53	8 17	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	1 38	2 37	3 2	3 39	4 17	4 50	5 19	5 47	6 26	6 45	7 12	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 ...	7 28	8 1	8 25	8 56	9 26	10 ...	10 18	10 36	11 38	12 6	1 46	2 45	3 10	3 38	4 25	4 58	5 27	5 55	6 34	6 53	7 20	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն։ Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։